

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

Адреса: Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 4-0807 УНС.: HEnderson 4-1016

ОСЯГНЕНО ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ СТРАЙКУ В НЬО ЙОРКУ

ПОРТОВІ ВАНТАЖНИКИ ВЕРНУТЬСЯ ДО ПРАЦІ ПІСЛЯ РЕКОРДОВОГО КОРОТКОГО СТРАЙКУ, ЩО ТРИВАВ ОДИН ДЕНЬ

Нью-Йорк, 6 жовтня. — Представники Міжнародних Портів Вантажників і корабельних підприємств дійшли до порозуміння в справі страйку, який тривав в першому його дні, і вантажники мають поїти працю, як тільки схвалить умова порозуміння їхня 170-членна Комісія платів, яка має з'явитися в 11 годині перед полуднем 6 жовтня. Але організатор робітничої спілки Томас Глісон заявив, що деякі вантажники вже пішли до роботи, не чекаючи на вислід ухвали комісії. Таким чином цей новий страйк в Нью-Йорку і в сусідніх портах (Гобокені, Брукліні, Джерсі Сіті і Ньюарку) закінчився в рекордно короткий час. До осягнення порозуміння причинилися погрози голови Міжнародних Портів Вантажників Вільяма В. Бредлі, який заявив, що страйк може поширитися на всі порти на Східному узбережжі від Портленду до Вірджинії. Погрозивши роллю відграти також федеральні й місцеві посередники, які впливали в тому дусі, щоб страйк найшвидше закінчився. Робітники здобули те, що корабельні підприємці негайно виплатили їм 4.000.000 доларів підвищення плати, по 8 центів на годину, з нагоди від 1 жовтня 1953. Також прийшло до порозуміння в справі 2-хвилинного страйку, яку мають платити підприємці на добробутні фонди робітників. Підприємці погодилися прихильніше трактувати справу плати на добробутні фонди робітників в майбутньому контракті, який мають заключити, бо від 1 жовтня 1953 року не було важного контракту внаслідок того, що йшла боротьба між двома конкуруючими робітничими організаціями, хто має право заключати контракт з підприємцями. Але в порозумінні з відкрити двері до нового страйку за 45 днів від тепер, якщо не буде заключений новий контракт впродовж цього терміну. В тому часі будуть йти переговори про новий контракт, який має мати важливість на два роки. Але і представники корабельних фірм і робітничі виступили надією, що не буде потреби починати новий страйк, бо обидві сторони хотіли б стабілізації відносин в портах Нью-Йоркської метрополії, бо корабельні фірми бояться причалювати до Нью-Йорку внаслідок невпевненості в відносинах серед портів вантажників. Причиною страйку було те, що підприємці не погоджувалися виплатити вантажникам заздалегідь гроші внаслідок ретроактивної підвищення плати, бо боялися, щоб ці гроші не пішли на допомогу робітникам для підтримки довшого страйку. Тепер про перешкоду усунуто, і прийшло до швидкого закінчення страйку.

Тисячі маршуватимуть до Вашингтону в обороні МекКарті

Балтімор, Меріленд. — Нью-Йоркський рабін Бенджамін Шульц заявив на обіді в честь Роя М. Кона в Балтіморі, що тисячі прихильників Джозефа МекКарті 10 листопада прибудуть до Вашингтону, щоб домагаються скасування резолюції про догану для сенатора з Висконсину. 8 листопада мас зібратися Сенат, щоб вирішити справу догани для МекКарті, яку вирішила окрема Сенатська Комісія. Рабін Шульц з головою Американської Жидівської Протекторатної Ліги і координатором Нью-Йоркського Об'єднаного Протекторатного Комітету. Тисячі прихильників сен. МекКарті прибудуть до Вашингтону 10 листопада, а 11 листопада ввечері зійдуться на збори, на яких домагаються уневаження резолюції про догану МекКарті. Делегати віддають також своїх сенаторів і проситимуть їх голосувати за відкинення резолюції про догану.

Гісс вийде з тюрми 27 листопада

Вашингтон. — З департаменту справедливості повідомляють, що 49-річний Олджер Гісс залишить тюрму в Льюїсбургу, Па. 27 листопада 1954 року, відсидівши в ній три роки і 8 місяців з п'яти років, які має відсидіти згідно з засудом за кривоприпису. Гісса не могли судити за те, що він передав секретні документи совєтським шпигунам, бо ця справа була вже давня. Урядовці федеральної в'язниці кажуть, що Гісс — "зраковий в'язень". Коли його звільнять з тюрми, він дістане 30 доларів одягу і безплатний залізничний квиток додому. А проте гадають, що він не скористається цими дарунками, бо по його приїзді з Нью-Йорку його дружина, можливо з його братом, адвокатом із Вашингтону, який працює в тій самій адвокатській фірмі, де давніше працював, бувший державний секретар — Дін Дж. Ачесон.

В АМЕРИЦІ

- Герберт Гувер, молодший син бувшого президента, Герберта Гувера, старшого, склав присягу як державний підсекретар. Він має 51 рік, а його батько, який був присутній при церемонії, має 80 років. Присягу віддав державний секретар Джон Фостер Дольс, підкреслюючи при цьому родинні традиції Гуверів і здібності молодшого Гувера.
- Секретар оборони Вілсон, повідомив, що його департамент готовий підписати контракт на будову атомової літакопосуди. Він сказав, що фабрики вивчають цю справу, але флот замовить атомовий літакопосуд не в найближчій будучості.
- 52-річний югославський емігрант Лоренц Гадершлек вже третій раз перепливає Атлантику на кораблі німецької корабельної лінії, але його не хочуть впускати до ЗДА. Він прибув до ЗДА 1951 року, але два роки пізніше виїздив до Європи, щоб спроводити до ЗДА дружину і сина. В липні цього року він вернувся до ЗДА, але мав документи, бо знав їх і мав кинути у воду. Лікар визнав його божественним, і тепер ні одна країн не хоче його прийняти.
- Посадник міста Нью-Йорку витані пакистанського прем'єра в Сіті Голл, а пізніше запросив його на прийняття в готелі "Валдорф-Асторія", де його отримувало місто Нью-Йорк. Своєю завданням про програму дружини "Індія" прем'єр Мохаммед Алі виступав широким сміхом усіх присутніх. Алі прийняв до ЗДА на запрошення президента Айсенауера.
- Виконаний директор бюро Патентної Сенатської Служби Підкомісії Френсес П. Карр зреагував із свого становища. Його призначення ставалося під час слухань в справі конфлікту між Арісою і сенатором МекКарті, хоч комісія не визнала його винним у надкутті свого становища.
- Кінозірка Мерлін Монро вносить прохання про розвід із своїм чоловіком Джо Ді Маджіо, мотивуючи це тим, що їхні "кар'єри не йдуть одним шляхом". Вони поборалися в січні цього року, і були вже другий раз одружені. Мерлін Монро не буде прощати про аліменти, а розвід дістане на основі нібито морального зупинання. Розвід вони дістануть без особливих перешкод, бо брали шлюб цивільний, а не церковний.

„УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ — ФОРПОСТ СВОБОДИ“

АМЕРИКАНЦІ ВИСОКО ОЦІНЮЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У МЮНХЕНІ

Мюнхен. — „Гніт за російських царів, продовжуваний комуністичним правлінням в Совєтському Союзі, спричинив безпосередньо постанови найстаршого сьогодні в західному світі слов'янського університету — 33-річного Українського Вільного Університету в Мюнхені“ — пише офіційний орган американських збройних сил у Німеччині, „Старс енд Страйпс“, у своєму числі з 27 вересня ц. р. У цілосторонковій статті п. 3. „Український університет“ — передова стійка свободи — редактор цього часопису, Вільям Магоні, барвисто описує історію Українського Вільного Університету на тлі історії українських визвольних змагань. Нав'язуючи до заборони українського шкільництва, тим паче високого шкільництва за царських часів, автор пригадує проголошення самостійної Української Держави з вибухом революції у 1917 році, яка проте не змогла встояти у трирічній війні проти большевиків, що на неї напали. Українські вчені, які вихили на еміграцію з Наддніпрянської України і з Галичини, заснували Український Вільний Університет у січні 1921 року спершу у Відні. Коли ж на території Чехословаччини, у табірї в Німечковому Яблоні, опинилися поважна частина інтернованих молодих воїнів західно-української армії, то Український Вільний Університет перенісся до Праги. Він користувався широчю прихильністю з боку президента ЧСР Томаша Масарика, що закликав у матеріальній і моральній допомозі від чеської держави. Після маршу большевиків до ЧСР наприкінці другої світової війни, велика частина професорів УВУ і його студентів мусли рятувалися втечею. Зустрівшись з прихильною постановою американських військових властей і баварського міністерства освіти та шкільництва — Український Вільний Університет переніс свій осідок до Мюнхену. У 1947-48 р. він нараховував 17 професорів і 500 студентів. Після масового відпливу української еміграції в закордонні країни, число студентів зменшилося до 100 в останньому семестрі, рекрутуючись з-поміж українців, поляків, німців, литовців і росіян. Для української високої школи утримувалось виключно з добровільних українських пожертв. Вона зорганізована за давнім зразком Карлового університету у Празі з двома факультетами: філософічним, що охоплює історично-філологічні науки, й правничим, що займається юридичними й економічними дисциплінами, — і стоїть на високому академічному рівні. УВУ не має американських студентів, але навідується до нього українці з американської армії. Відвідав його також конгресмен Керстен з членами своєї Комісії, що пересувалася з Західній Німеччині свідків совєтської агресії.

Це — короткий зміст згаданої статті, навіяної думом найбільшого пошани і прихильності до тієї української наукової станиці в Західній Європі. Американська стаття ілюстрована чотирма світлинами: на одній з них бачимо ректора УВУ проф. І. Мірчука разом з професорами Ю. Студинським і В. Орелюком, на другій — групу студентів слухачів викладу проф. Ю. Студинського, на третій — проф. І. Мірчука, який є студентом почесного доктора президентом Середземноморської Академії в Палермо, князем ді Монтерале, вретім четверта світлина з фотографією диплому почесного докторату прав, наданого Едвардом О'Коннором, директором Конгресової Комісії, очолюваної Ч. Керстеном.

УКРАЇНЦІ НЕ МОЖУТЬ „ЗВІНУТИ“ ДО — ЯКУТІЙ ...

... Вони п'ють спеціальний рід брунатної „водки“, званої „мисливською водою“ і скріплюють свого духа при помочі „мисливської“ пива і без нього. Пляцтво з справжньою проблемою. Бо не всі мешканці Якутської області щасливі своєю долею. Для багатьох з них це з чужа країна і вони воліли б свій рідний Київ, Одесу чи Тбілісі. Це неминучий наслідок, що коли якус поважну частину перекачують до іншої країни, то не кожний пристосовується. Але дуже трудно — пристосуватися до Якутії ...

Такий уступ написав кореспондент „Нью-Йорк Таймс“ Г. С. Селсбері в одній кореспонденції до названого часопису з своєї подорожі по далекій сибірській країні — з Якутська. Весь цей уступ совєтська цензура скреслила йому. Тепер він наводить його, як ілюстрацію, які речі заборонено писати в Совєтському Союзі. Очевидно, що пригадувати Москві, що в Якутську живуть головно заселені з України та що Якутія є „чужою ворожою країною“ — це смертельний гріх.

Частками протону пробують лікувати пістряк

Нью-Йорк, 6 жовтня. — Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Льюїс Л. Стравс, промовляючи на прийнятті в готелі „Плаза“ в Нью-Йорку, повідомив, що в Берклі в Каліфорнії уперше в історії медичини переведено пробу лікувати пістряк людини частками протону. Досі вироблювано атомову енергію на дослідних мишах і щурах, а тепер таким „дослідним криком“ стала безнадійно хворя на пістряк людина.

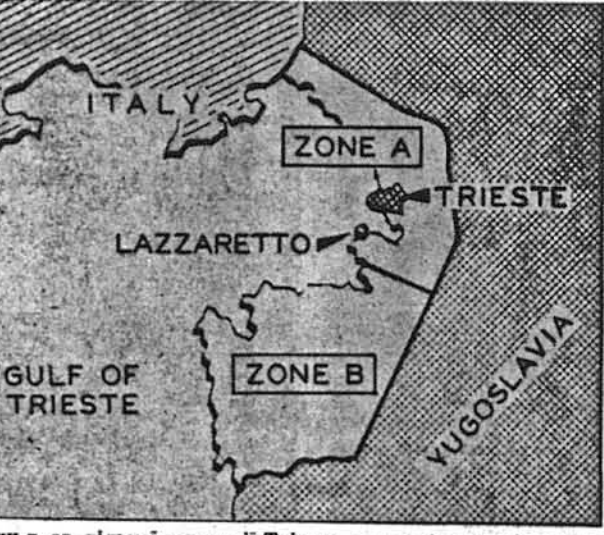
СТУДІО - ХОР „МОЛОДА УКРАЇНА“ В НЬО ЙОРКУ

Студіо-Хор „Молода Україна“ під диригентурою Ігоря Соєницького, що успішно дебютував дня 19 вересня 1954 р. на протестадійній маніфестації проти московського імперіалізму в Мангеттен Сентер в Нью-Йорку.

ІТАЛІЯ Й ЮГОСЛАВІЯ ПІДПИСАЛИ ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ ТРІЕСТУ

ЗДА І БРИТАНІЯ ГАРАНТУЮТЬ ДОГОВІР; УСІ ВДОВОЛЕНІ ЗА ВИЙМОМ СОВЕТІВ

Зони т. зв. вільної території Трієсту, в справі яких підписано Італійсько-югославське „меморандум порозуміння“. Згідно з цим порозумінням, Італія дістає зону А, що має приблизно 86 квадратних миль та 300.000 населення і включає місто і порт Трієст. Югославія дістає зону Б, що охоплює 119 квадратних миль і 75.000 населення.

Відгук італійсько-югославського порозуміння в Римі й Београді

Рим. — Прем'єр Шелльба вірвав переговори. Італійський президент Інавді поградулював прем'єрові Шелльбі з приводу його успіху й цивільної відваги піти на той компроміс. У самому Трієсті місті італійці уладили спонтанну маніфестацію, вишлюючи прапори на будинку міської управи й всіх домах, здебільша Італійських. У Београді прийняли вістку про закінчення спору з Італією також спокійно і вдоволено. Австрійський уряд невдоволений, бо його — як слов'янський — шовініст Шерфа — щоб Трієст був вільним містом і вільним портом, з більшими полешками для австрійської торгівлі. Дуже вдоволені в Вашингтоні й Лондоні: ця нова угода є сяжні наслідки, коли б був новим скріпленням Заходу.

ЗДА замовляють масово зброю в Західній Європі

Париж. — Уряд З'єднаних Держав замовив в західно-європейських фабриках на минулому бюджетовому році, який скінчився 30 червня, різного роду зброю на загальну суму \$612.050.000. Ця замовлення зроблено в рамках плану фінансової допомоги західним країнам, узгодженому з планом скріплення збройної сили різних країн. Таким чином, хоч частина цієї зброї була призначена для американської армії, проте більшість її залишиться в Європі для європейських армій. Зброю з американських магазинів замовляють на європейському терені суму \$612.050.000. Ця замовлення зроблено в рамках плану фінансової допомоги західним країнам, узгодженому з планом скріплення збройної сили різних країн. Таким чином, хоч частина цієї зброї була призначена для американської армії, проте більшість її залишиться в Європі для європейських армій.

Переведено поліційну ревізію в комуністичній газеті

Париж. — У зв'язку з ліній підозріння, що влада апала на слід великої шпигунської організації. На пересудування покликано лідера комуністичної партії Доклюа, а також цілий ряд найближчих політиків і військовиків, між іншими — маршала Жуєна і недавнього військового міністра генерала Кеніга.

Відбулись збори лісників у Нью-Йорку

Нью-Йорк, 6 жовтня. — 2 жовтня в навечір'я св. Остафії, патрона українських лісників, відбулися тут, в Українському Народному Домі, річні Загальні Збори Т-ва ОБУ-ЛІД, на яких обрано новий виконком. Збори довго старалися задержати в уряді дотеперішнього доволі молодого голову інж. Богдана Луцаковського і секретаря інж. Івана Вітомяка, які уступили на загалний жаль лісницької браці. До нового виконкому обрані: як голова, інж. Пік Писецький, як скарбник лісн. Лев Пришляк, як секретар інж. Роман Коборинський та ЛІД, на яких обрано новий виконком. Збори довго старалися задержати в уряді дотеперішнього доволі молодого голову інж. Богдана Луцаковського і секретаря інж. Івана Вітомяка, які уступили на загалний жаль лісницької браці. До нового виконкому обрані: як голова, інж. Пік Писецький, як скарбник лісн. Лев Пришляк, як секретар інж. Роман Коборинський та ЛІД, на яких обрано новий виконком.

Д-р В. Стефурак пожертвував \$1,000 на дім Української Культури

Нью-Йорк, 6 жовтня. — Мецена-ти серед українців все ж такі ще не перевелись: з кандидатів НТШ в Нью-Йорку повідомлено, що д-р Василь Стефурак з Шікаго, разом із своєю дружиною, пожертвував тисячу доларів на будову Дому Української Культури. Після покійного купном та перебудовою дому Семена Угорчака та після Якова Удича, д-р Стефурак — це вже третій член-основник Дому Української Культури. Шедевр пожертва д-ра Стефурака багато допоможе сплатити зобов'язання, що їх перебрало Наукове Товариство ім. Шевченка у зв'язку з Культурі. Після покійного купном та перебудовою дому

Лондон. — У вівторок 5-го жовтня ц. р. підписано в Лондоні „меморандум порозуміння“, яке закінчує 9-річний спір між Італією і Югославією за Трієст. У тому порозумінні обидві держави погодилися на поділ спірного об'єкту між Італією і Югославією, з тим, що місто і порт Трієсту, положені в т. зв. зоні А, яка стоїть під військовою окупацією Англії й ЗДА, переходять під суверенну адміністрацію Італії, а решта Трієстського об'єкту, з краю Істрія, що становить зону Б і вже знаходиться під адміністрацією Югославії, залишається при ній. Югославія дістає право вільного користування портом Трієсту. Маленька частина зони А, а саме оселя Ліццаретто й довідні присілки із населенням коло 4.000 душ, переходить до Югославії. Обидві сторони гарантують права італійців в Югославії і югослав'ян в Італії та право переселитися одних чи других під владу, під якою воля б перебувати. В імені Югославії й Італії підписали той документ порозуміння амбасадори названих держав в Лондоні, а поруч із ними акт порозуміння підписали також американський амбасадор в Австрії Томпсон та англійський асистент державного підсекретаря Гаррісон. Ці два останні дипломати були активні американськими посередниками у тому затязаному

спорі, особливо впродовж останніх 8-ми місяців, коли то Югославія загрозила була війною, якщо Англія й Америка виконають своє рішення передати зону А Італії. Тому теперішнє порозуміння вважається великою перемогою англо-американської дипломатії, яка терпеливими переговорами і перекушуванням обох сторін переборолася давню сусідську ворожнечу між італійцями та сербами, хорватами й слов'янами. На бенкеті, що його англійський уряд уладив з цього приводу, винио тост на честь „кращого зрозуміння“ між Італією і Югославією і це вважається заповідно тіснішою політичною, військовою, культурною й економічною співпраці обох країн. Надзвичайне вдоволення панує у західній військових колах, тому, що Італія й два східні сусіди Югославії — Греція і Туреччина — є членами НАТО, а Югославія має з двома останніми названими державами спільний військово-політичний зв'язок. Балканський союз, ворожнеча ж між Італією і Югославією грозила спаралізуванням всього того південно-європейського оборонного фронту. Тепер відкрилась дорога для повної координації військової оборони Південної Європи та Вільного Скоду перед совєтською агресією. Тому це порозуміння є новим ударом для СССР — спростовують коментарі західної преси.

Москва вбачає в Лондонському договорі небезпеку війни

Москва. — У черговій статті проти Лондонської конференції московська „Правда“ називає виследи цієї конференції „найпонахливішою загрозою для безпеки і незалежності європейських країн“. „Нема сумніву — твердить „Правда“ — що ані зазначена у Лондонському договорі „контроль“ над станом німецької армії, ані „гарантії“ щодо встановлення певних вузьких військових

груп, не зупиняє німецького милитаризму, якому Лондонський договір дає вільну руку“. Московська „Правда“ говорить про німецький імперіалізм і милитаризм, як про реальні чинники, які перешкоджають на Лондонській конференції. Статті „Правда“ мають — коментують їх західна преса — очевидну ціль застрашити французький і мо-же й інші парламенти перед ратифікуванням Лондонського договору.

Мендес-Франс і Аденауер готуються звітувати парламентам

Бонн. — Французький прем'єр Мендес-Франс і західнонімецький канцлер Аденауер стоять перед завданням — звітувати перед своїми парламентами про виследи Лондонської конференції і домагатися ратифікації Лондонського договору. Західнонімецький парламент зійдеться в цій справі негайно після від'їзду турецького прем'єра Мендереса і міністра закордонних справ Копрулю, що прибули до Бонну з офіційною візитою і для переговорів політичного та економічного характеру. Аденауер зустрінеється з опозицією від соціалістів, які вбачають в Лондонському договорі загрозу

донецькому договору загрози-ня можливості мирного об'єднання Німеччини, бо, мовля, Совєти тепер ніколи не погодяться на об'єднання Східної Німеччини з Західною, коли Західна зв'язалася цупко з Заходом і вступила до західного військового блоку. Знову ж Мендес-Франс хоче перед зборами французького парламенту мати в руках ще один аргумент — згоду з Німеччиною щодо Зарпцини. Тому в найближчому часі будуть відновлені переговори про Зарпцину, щодо якої єдиним непорозумінням є це питання участі Франції і Німеччини в користуванні її природними багатствами.

В СВІТІ

- Французького прем'єра Мендес-Франса виборили 11-й раз впродовж 17-ти років головою ради в департаменті (дистрикті) Л'Ер у Франції. Він є членом цієї ради від 1937 року, живучи на терені згаданого департаменту (територіально-адміністративної одиниці у Франції), у місті Лув'єр, звідки також є послом у паризькому парламенті.
- Герберт Моррісон, колишній міністер внутрішніх, а потім закордонних справ в уряді Партії Праці в Англії, виїхав до ЗДА, щоб візитом тут низку доповіді. Його ціллю є цими доповідями розв'язати американські настрої проти названої англійської соціалістичної партії з її вихильцями в сторону комуністичного держави.
- Вілія Лакшмі Пандей, яка є рідною сестрою теперішнього прем'єра Індії Пандей Неру, а в попередній 8-й сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй була її президенткою, призначена першим високим комісаром Індії в Лондоні з одночасною функцією амбасадора в Ірландії.
- В минулу суботу 65 арабських націоналістів-терористів згинили або були ранені в сутичці з французьким військом недалеко Сіді Бу Сід в центральній Тунісії. 19 арабів були застріляні на місці битви, а решту встигли забрати з бойовища.
- Мисля рада Західного Берліну вирішила допустити до участі у місцевих західно-берлінських виборах в дні 5-го грудня ц. р. також комуністів. Комуністична партія виступає під фірмою „Соціялістичної Партії Єдності“.
- У Східній Німеччині арештовано в серпні цього року 547 осіб під закидом шпигунської діяльності роботи на користь ЗДА. Це — остання офіційна цифра, проголошена східнонімецькою владою. У 27-ох агентів, мовля, знайдено радіоінструменти апарати американського виробу. Ці арешти — пішуть часописи — переведено внаслідок видачі комуністичного совєтським шпигуном, бувшим головою західнонімецького уряду безпеки, д-ром Поном.

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік — \$10.00	One year — \$10.00
На пів року — 5.25	One year — \$10.00
На три місяці — 2.75	Six months — 5.25
В Джерсі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік — \$12.00	One year — \$12.00
На пів року — 6.50	Six months — 6.50
На три місяці — 3.50	Three months — 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРЕМЛІВСЬКИЙ СТРАХ

Найсильніше відгукулася на Лондонську конференцію така Москва. Коли в демократичних країнах підкреслюють велику вагу порозуміння представників дев'яти західних держав у справі озброєння Німеччини та допущення її до Північно-Атлантичної Організації, то одночасно піднімають теж і великі перешкоди, які це треба перемогти, головне в Парижі та в Бонні, і між якими перше місце займає порозуміння в справі Зарської області. Та для Москви оці різні перешкоди начебто не існують. Вона рахується у зрозумілому Лондонському конференції усамостійнилася та озброїла Західню Німеччину, а тим самим залишилася дуже мало часу на таку акцію, яка б до цього не допустила. Отже треба ширити в першу чергу перешкоди у Франції, рахуючи на її традиційний страх перед німецьким милитаризмом; треба лаяти німців втраченою нації на об'єднання Німеччини; а цілий світ треба лаяти — новою війною.

Так ми розуміємо відзвіст Кремлю до всіх комуністів у світі, передану через московське радіо, щоб негайно почати кампанію, звернену проти лондонської угоди. В очі Москві лондонський договір — це війна, і то війна проти Совєтів. Тому кремлівський альянс звернений до всіх „супільних сил, що є за мир". В розумінні совєтського лексикону такими силами є комуністи, а слово Москва це для них наказ. Таку гостру реакцію з боку Кремлю можна собі пояснити тільки тим, що лондонська конференція була для нього справним ударом. Кремль знає, що справа озброєння Західньої Німеччини стала популярною головним чином, що „німці дають собі раду з Москвою". Це є те, про що голосно не говорили і ясно не писали, але що було на думці в багатьох, затривожених поступком кремлівської агресії в Європі й зростом комуністичних впливів у таких західних країнах, як Франція та Італія. Москва знає з досвіду, що значить для неї озброєння Німеччини. Знає це добре й Захід, і тому саме порублено в Лондоні різні застереження проти насильної злуки Німеччини з Австрією, чи насильного звороту Німеччини тих земель, що їх забрала по другій світовій війні Польща. Проте повної безпеки немає і страх перед новою і озброєною Німеччиною є не тільки у Франції, але й в Англії та Америці. Тільки цей страх перед новою Німеччиною менший, як перед совєтською загрозою. Це певне, що Захід не був би спійнявся з повною сувереністю Західньої Німеччини та її озброєнням, коли б не московська загроза. Німеччина була б боєм на довгий час неутралізована. Москва інакше планувала. Вона була переконана, що розгромлена й слаба Німеччина, серед руйнів та нужди шукатиме порятунку в кремлівських диктаторів і стане, скорше чи пізніше, її сателітом. Цього вона ще й нині не зреклася, хоч в нужді з тільки Східня Німеччина, яка перебуває під совєтською окупацією, бо Західня Німеччина прямо процвітає в порівнянні з іншими західньо-європейськими країнами. В таких обставинах Москва спекулює найбільше на німецькій „соборності" й „миролюбності", вважаючи, що вона є за злуку обидвох частин Німеччини і за те, щоб не втратити її в ніяку війну.

Лондонський договір розвивав також надії Москви на Францію з її сильною комуністичною партією. Кремль вживав останнім часом усіх засобів, щоб відтягнути Францію від Америки. Можна сказати, що якийсь час це йому вдавалося, але в Лондоні й тому прийшов кінець. До того ж в Лондоні загинув сильний англійсько-французький зв'язок, який є це найпевнішою гарантією перед новою Німеччиною, коли б вона захотіла вертатися до давнього милитаризму. Якраз у Лондоні зрозуміли, як Аденауер, так і Мендес-Франс, що між ними є спірні справи, які найкорше й найлегше можна поладувати в безпосередньому контакті між Парижем і Бонном, не втягуючи до цих справ нікого третього. А тим третім могла бути Америка, а могли бути й Совєти, залежно від обставин. Це теж не до впадіння Кремлю.

Отже з Кремлем проти чого протестувати і що валити. Сам він цього відати не може, тому й апелює до комуністів у світі, щоб допомогли. Треба тепер надіятися, що й в Америці почнеться якась нова комуністична акція — „за мир" і „проти війни".

РОБІТНИК І ЮНІЯ В НОВІЙ ДОБІ

Американські професії нашої країни... Друга промислова революція в промисловій техніці... і можливість використання атомової сили робить скорочення тижня праці економічною необхідністю. У дальній частині резолюції висловлено обурення на адресу керівників підприємств, приписуючи їм відповідальність за економічний занепад країни.

Якщо б ліва електрична юнія не була натоварвана як комуністична, отже як така, що підтримує ворога Америки з метою знищення нашої країни, то тоді можна б поважно застанувати над змістом цієї резолюції. Однак в часах, коли американський уряд мусить асигнувати більшість доларів на оборону країни й відносно світу від комуністичної, годі приписувати електричній юнії благородні наміри, і тому треба що справу розглянути ще з іншого боку.

Не можна заперечувати факту, що поодинокі промислові підприємства в Америці зазнають депресії, внаслідок чого поширюється безробіття. У східних стейтах, відомих під назвою „Стейтс Нова Англія", деякі текстильні фабрики мусили обмежити свою продукцію, а деяким навіть загрожувало банкрутство. Серед робітників, організованих в юніях, постало обурення не проти підприємств, а проти самих юній, які почали погрожувати страйками. Робітники-члени зрозуміли залежність свого особистого добробуту від існування підприємства і заявили охоту допомогти підприємствам у їхній скруті тим, що погодилися дати особисті позички. Це врятувало підприємства і працю. В інших фабриках робітники погодилися на знижку платів, щоб тільки втримати себе при праці.

З уваги на таку несподівану зміну настановлення робітників, винилю між ними питання: „По що, на ділі, існують юнії?" Цю справу заговорив між іншим Теодор В. Пурсел, у книжці „Робітник відкривав свій ум про компанію", що вийшла з Гарвард Юніверсіті Пресс, у Кембриджі, Мас. За статистичною відповіддю на питання: „Приблизно між 6,000 робітниками в підприємствах Сінфата, що займаються пакуванням м'ясних виробів, професор Пурсел твердить, що робітники не вважають юнію за необхідну для свого добробуту. Однак з уваги на те, що робітник, як одиниця, не має часу й спроможності вести боротьбу за себе, він передає свої права юнії, в повному довірі, що юнія заступить сумлінно його інтереси і піднесе його особисту гідність як намісця. З уваги на таке довіряв був не раз, що ледве десять відсотків загальної членства бере участь у дискусіях і зібраннях.

Цю слабку сторінку відношення робітників до юній використали незвичайно зручно комуністи, які прикинули обороняючи робітничий інтерес праці на тиждень, з затриманням повної дотепершньої платні, на місце дотепершнього 40-годинного тижня праці. Резолюція, ухвалена 700 делегатами цієї лівої юнії, звучить: „Короткий час тижневої праці без обнищення платні становить денний порядок

нашої країни... Друга промислова революція в промисловій техніці... і можливість використання атомової сили робить скорочення тижня праці економічною необхідністю. У дальній частині резолюції висловлено обурення на адресу керівників підприємств, приписуючи їм відповідальність за економічний занепад країни.

Якщо б ліва електрична юнія не була натоварвана як комуністична, отже як така, що підтримує ворога Америки з метою знищення нашої країни, то тоді можна б поважно застанувати над змістом цієї резолюції. Однак в часах, коли американський уряд мусить асигнувати більшість доларів на оборону країни й відносно світу від комуністичної, годі приписувати електричній юнії благородні наміри, і тому треба що справу розглянути ще з іншого боку.

Не можна заперечувати факту, що поодинокі промислові підприємства в Америці зазнають депресії, внаслідок чого поширюється безробіття. У східних стейтах, відомих під назвою „Стейтс Нова Англія", деякі текстильні фабрики мусили обмежити свою продукцію, а деяким навіть загрожувало банкрутство. Серед робітників, організованих в юніях, постало обурення не проти підприємств, а проти самих юній, які почали погрожувати страйками. Робітники-члени зрозуміли залежність свого особистого добробуту від існування підприємства і заявили охоту допомогти підприємствам у їхній скруті тим, що погодилися дати особисті позички. Це врятувало підприємства і працю. В інших фабриках робітники погодилися на знижку платів, щоб тільки втримати себе при праці.

З уваги на таку несподівану зміну настановлення робітників, винилю між ними питання: „По що, на ділі, існують юнії?" Цю справу заговорив між іншим Теодор В. Пурсел, у книжці „Робітник відкривав свій ум про компанію", що вийшла з Гарвард Юніверсіті Пресс, у Кембриджі, Мас. За статистичною відповіддю на питання: „Приблизно між 6,000 робітниками в підприємствах Сінфата, що займаються пакуванням м'ясних виробів, професор Пурсел твердить, що робітники не вважають юнію за необхідну для свого добробуту. Однак з уваги на те, що робітник, як одиниця, не має часу й спроможності вести боротьбу за себе, він передає свої права юнії, в повному довірі, що юнія заступить сумлінно його інтереси і піднесе його особисту гідність як намісця. З уваги на таке довіряв був не раз, що ледве десять відсотків загальної членства бере участь у дискусіях і зібраннях.

Цю слабку сторінку відношення робітників до юній використали незвичайно зручно комуністи, які прикинули обороняючи робітничий інтерес праці на тиждень, з затриманням повної дотепершньої платні, на місце дотепершнього 40-годинного тижня праці. Резолюція, ухвалена 700 делегатами цієї лівої юнії, звучить: „Короткий час тижневої праці без обнищення платні становить денний порядок

53-й КОНГРЕС ПАРТІЇ ПРАЦІ

(Донес із Британії)

Щороку Бритійська Партія Праці відбуває свій Конгрес. На цих конгресах Екзекутивний Комітет Партії подає делегатам звіт про свою діяльність, члени Конгресу ведуть дискусії про провідні лінії політики партії і Конгрес більшістю голосів ухвалює резолюції. Цього року Конгрес Партії Праці відбувався в місті Скарборо, від 27 вересня до 1 жовтня. Тому що Партія Праці своїм числом найбільша в цій країні і може, в разі успіху на виборах до парламенту, стати партією уряду, до Конгресу цієї партії прислухався весь світ.

Бритійська Партія Праці складається з трьох головних елементів: 1) Фактична Партія Праці, як організація суто політична, до якої вступають члени індивідуально, визнаючи соціалістичну програму, 2) Кооперативний Рух і 3) Професійний Робітничий Рух. Є певні великі вигоди в цьому різноманітному складі Партії Праці. Во Партія Праці в своїх діях і заявах не виходить із соціалістичної теорії, а щороку встановлює нові завдання, які ухвалює Конгрес і яку може прийняти широка маса людей, незалежно від того, чи ті виборці вірують у соціалізм, як останню ціль Партії, чи ні. Ті, що голосують за програму Партії Праці, не мусять бути переконаними соціалістами: вони йдуть за практичними домаганнями партії, які приймають, скажімо у цій році, бо ці домагання відповідають інтересам цих виборців. До кооперативних організацій і до професійних спілків належать люди не однакових політичних поглядів. Фактично, дуже велика частина членів професійних робітничих спілків не може бути названа соціалістичною, і ці члени професійних спілків при виборах голосують не на кандидатів Партії Праці. Однак вплив Партії Праці в професійних організаціях рішальний, і кожний член професійного спілків знає, що частина тої суми, яку він платить до каси професійної організації, відіслася на потреби Партії Праці. Тому Партія Праці може здобувати значні фінансові засоби на свою організаційну діяльність і може впливати на маси своїм апаратом.

Однак така форма організації має в собі також значні невідгоди. Тому що велика частина членів професійних спілків ставиться формально-байдуже до діяльності своїх організацій, не ходить на зібрання, в деяких професійних організаціях могли пролізти в провід замасковані або навіть явні комуністи (Професійна Спілка Залізничників, С-ка Електротехнічних Робітників і ін.). Ці спілки висилають на Конгрес Партії Праці людей, які не ховають своїх симпатій до комуністичних держав (Росії, Китаю і т. д.). І піривана робота замаскованих або явних комуністів виявлялася на конгресі Партії Праці в Скарборо.

Ще ніколи в історії робітничого руху в Британії не було такого гострого напруження між більшістю Партії, яку репрезентують Етлі і Моррісон, з меншістю, що її провідником є посол Бебан. Його колеги, члени парламенту, як Гарольд Вилсон, Мі-

кардо, Драйвер і ін., називають себе „лівими" і вважають, що провід Партії Праці мало чим відрізняється від Консервативної Партії. Цим людям уявляється, що між комуністичними державами і вільним світом може бути успішна співпраця і що головною перешкодою для „співжиття" є — З'єднані Держави Америки... Ці „ліваки" не хочуть бачити могутнього збройня Совєтського Війська. Вони уявляють, що створення армії в Західній Німеччині небезпечно в першу чергу для західних демократій, бо, мовляв, тоді відновиться німецький милитаризм, що приведе до нової світової війни.

Ця пропаганда ведеться „беваністами" вже не один рік, однак більшість Партії Праці відкидає ідею „ліваків". Іменем проводу Партії промовляли на Конгресі в Скарборо Берк, Етлі, Моррісон. Бебан та інші не мали можливості виступити на конгресі з трибуни, іменем промову, хоч беваністи мають своїх членів в Екзекутивному Комітеті Партії. Однак Бебанова група мала націю, що пройде на Конгресі Партії II резолюція проти озброєння Західньої Німеччини. Мавши своїми співчуттями голоси професійних спілків, що є під впливом комуністів. Бебан та інші не мали певної сподіванки. Якраз із цієї групи вийшов кандидат, який мав голос на Конгресі, проти політики Бебана. Це був молодий посол Доннеллі. Перед Конгресом він побував у Польщі і в інших сателітських країнах. Його притягнула дійсність під комуністичною тираниєю, особливо ж мілітарна підготовка. Спротив озброєння Західньої Німеччини в цих обставинах п. Доннеллі назвав безумством. Показуючи пальцем на свого недавнього шефа — Бебана — Доннеллі сказав:

„Делкі люди будуть нести тяжку відповідальність перед історією".

При цих словах зчинилася буря. Промовний орознич не давала криком говорити. Однак порядок був відновлений. Конгрес більшістю 300,000 голосів ухвалив підтримувати зброєння Західньої Німеччини. Другу поразку Бебан потерпів при виборі скарбника Партії, бо вибрано представника більшості — Гейтселла.

Таким чином Бебан, який сам був вийшов із Екзекутивного Комітету і хотів стати знову його членом через посаду скарбника, опинився поза проводом Партії Праці. На Конгресі чути було голоси, що Бебан хоче викласти розлам у Партії Праці, створити свою „революційну" фракцію. Моррісон закинув беваністам, що їх тактика може допомогти консервативній партії виграти нові вибори. Беваністи твердили протилежне.

Треба зазначити, що велику роль в Партії грає авторитет заслужених діячів — Етлі, Моррісона, Берка і ін. Але ці провідники вже старі й не знають, як довго їм буде служити здоров'я. Беваністи не перестають боротися за свою „ліву" політику.

О. Сип

СИТИЗЕНІЯДА

(Фейлетон)

Ви добре знаєте цих несамолюбих студентів наших днів: вони різного роду, різного віку, і кольору політичного піднебіння.

Вечорами спудеї тасно, як масони, зникають до школи, а диями нетасно відкаються:

— Боже, Боже! За тижень іспит, а я тої англійської мови й американської конституції ні в зуб...

Навіть адвокат д-р Жмурко превентивно асекурався:

— На своєму житті я здавав чотиринадцять державних іспитів і всі здав з відзначенням. Завтра вперше я при іспиті впаду.

Та пророчтво д-ра Жмурка не сповнилося. Він блискуче склав і свій п'ятнадцятий екзамен — на громадянину Америки. Впало тільки те, що, в таких умовах, силою фактів мусило впасти: пляшка коняку „Мартел".

Метафороза екзаменованих велетенська. „Перед" (екзаменом) наш брат нижчий тривав — тихий води:

— Та як же його здавати, як я двох слів по-англійськи не склею?... „Після".

— Піфі! Навіть аналізав мусити такий екзамен здати...

Далі абсолютне запальне говоритиме вам, як його цілу годину на екзамені ловили, але ні на чому не зловили; як він давав відповіді швидше, ніж йому ставили питання; як, наприклад, він ушварив екзаменаторів півгодину доповіді з історії України — коли той збирався його в поляки приписати.

Звідки раптом такий приплив англійської мови в нашого неанглійського немови? — спитася.

Ото ж, „не дивуйте, добрі люди!" В розарії боротьби, в екстазі віри, чи в страху таї чуда не раз трапляються. Св. Петро, як відомо, по морі твердою ногою — як він по вільній землі Вашингтона — ходив. Автор цих слів малим хлоп'ям тричі вище нього вору перешлигував, як батько за ним з кином гнався.

Отак мабуть і з нашими носитися будув.

Звичайно, зараз за дверима екзаменаційної кімнати, так на коридорі, мовляв таланти в абсолютній зникають, залишаючи їм давній засіб слів: „сс" і „но".

Щоб нічого не ховати в рукаві: буває, що тут і там хтось на екзамені впаде — але це тільки винятки, що підтверджують правило. От, як та стара бабуса, яку запитано, по якій боці воно воювало в евентуальній українсько-американській війні. Що мала казати сердега-бабуса: воювати йй по американському боці, значить, зрадити стару батьківщину — воювати ж по українському боці, значить, зрадити нову. Впала між двох сил — так би мовити.

Але повернімося до наших щасливих абсолютентів. Вони горді, так, але це чиста гордість студента. Знаменитий Еко здорово переловив у карикатури, що показує наших новоамериканців на голову й ніс вищими хмародера. Я в розмові з ними ствердив напаниччину. Як ідеалісти (яким здобутий ідеал уже не ідеал), вони кажуть:

— Ну й що? — Хіба з того (американського) ситизенства хоч двадцять доларів у місяць капне?...

— Так штири — і так штири. Всеодно в шапі тити треба...

Та це так собі говориться. Користі від горожанства є — і то великі. От, наприклад, їдете ви в Канаду — й уже викизки діпівської не показується.

— Американ ситизен? — спитас кордонний службовець.

— Сі! — відказує.

— З уродження?

— Но, денатурейши.

І службовець зараз знає, з ким діло має. Або ж посади, як от тепер у „Голосі Америки", вибухнуть. \$4,000 — 7,000 ярів, треба тільки тришлюк писемницького таланту й американського горожанства. А що писемницький талант у кожного з нас є (гляди торонтоуську „Книгу Мистців") — то й справа стала тільки на горожанстві.

Або такій війні проти СССР вибухас. Хоч делкі екзаменатори й не визнають України, проте Америка таки була б у війні (прикрайні з явищем оурадовано) Україною. А тоді, значить, ви — ворожий елемент. Хіба не безглуздо, коли ви (й усі ми) завжди є, були й будемо союзний елемент?...

НОВИЙ ЕСТОНСЬКИЙ ЕМІГРАЦІЙНИЙ ПРЕЗИДЕНТ

Спокійний, скромний працівник Ресурсового Технічного Інституту в Торонті довідався, що його обрали екс-зімним президентом Естонії.

Джан Гольберг (45 років) належав до естонського підлілля, поки був змушений втікати з Естонії перед російськими окупантами, які зайняли Естонію 1940 р. Він має перейняти президентиський пост, опорожнившись після смерті Альфреда Маурера (65), що недавно помер в шотландському шпиталі.

Рік після того, як росіяни окупували Естонію, ту країну зайняли гітлерівські армії.

Але за кілька років Червона Армія вернулася знову до Естонії і перевела систематичне виселення естонців. Дж. Гольберг втік до Німеччини, а звідтам до Швеції. До Канади він подався як „переміщена особа" (ДПІ) і два роки працював рубачем в околиці Байт Рівер. В Ресурсовому Інституті він працює вже 8 місяців. Він одружений і живе в апартаментовому помешканні в Іст Йорк — перемістці Торонто. Гольберг не знає англійської мови.

Його попередник на пості президента був заступником президента естонського парламенту в останньому періоді естонської незалежності. У 1944 р. він врятувався втечею до Швеції.

П. А.

„Канад. Сцена".

С. Гайдарівський

НЕПРОШЕНИЙ ГІСТЬ

(Оповідання)

(5)

Іван намагався не слухати Гіденка, хотів бути сам з собою, зосередитись думками, але супутник штовхав його, шарпав за одежу й примушував так слухати.

Дальні пасажирів, сірі аж позеленілі від утоми й міркувань, сиділи похнюплі тихо й напружено, мов у камері перед викликом на допит. Тільки кримінальники не вшукали день і ніч, все грали, пили, лаялися і галасували. Вони були вже дома.

До вагона набилось багато нових людей, з волі, пощили і нові розмови, про ціни, про крим, хвороби, про все те, що обідає людину і вкорочує їй віку. У старенької жінки хтось витягнув з паху гроші. Вона банувала і кризь слізами розповідала, як їй на станції зійшлись молоді хлопці допомагати влізти у вагон і тоді, мабуть, він пошпуну гроші. Слухачі співчували покращенню її життя, скопа погляді на переділі, де розважалися блатники, а веселим хлопцям байдуже було до бляхачого клопоту, вони мали досить своїх справ.

Раптом серед кримінальних виникло непорозуміння, і вони почали битися. У своїх передлах їм було тісно, вони розбіглися по всьому вагону, наслідати один на одного, гатили кулаками в пику, хапали з полиць скрині, клунки, валізи, все летіло на голови і здавалось, що від

грюкоту, лайок, зойків і прокльонів вагон ось-ось розсиплеться на друзки.

Пасажири позбиалися купками в закутках, дехто навіть поліз під лави, і злякано й напорошено спостерігали за баталією.

Війка таки вшукла. Блатники щось погарикали й знову сіли до карт, а пасажирів почали розшукувати й збирати свої речі.

— А це як тобі подобається? — з схиною, уже зневажливо Іваном усміхнуто, запитав Гіденко. — Мені подобається. Так їм, шпакам, і треба, — з презирством дивився він на пасажирів, що мовчки нишпорили по вагону.

— Сиділи тут шпани? Півтора десетка. А цих? На порох шпану могли б стерти. Так, ні. Третяйтя та очима гляпайте. Як у колгоспі. І як скрізь. Ех, ви, люди...

Іван промовчав. Та й що він міг сказати? Одного тільки він собі бажав, аби швидше позбутися Гіденкового товариства. Не тому, що Гіденко плеще нісенітницю, а тому, що Івана охопив такий же настрій і виникали такі ж думки і йому хотілось казати щось брутальне або пошарпане з кимсь. Гіденко на роз'яврену рану сипав соли.

За п'ять років ув'язнення в уяві йому світ різного контрасту — світ дня і ночі, світла й темряви, добра і зла, свободи і неволі. Світ прикривався. Світ перетворився на мрію. І ось він знову з'явився перед очима в усій своїй неприязливості, таким, як і був до Іванового ув'язнення, світ жестокий, потворний, брудний і гнітючий. І сама собою прийшла думка, що нічого більш безглузлого Іван вигадати не міг, як іхати до батьків. Поки він тримається свого маршруту, то ще може почуватись певним, а варто збачити, то, як навмисне, приречеться якийсь легяний і просто з мосту — на північ, в тайгу, догравати на балні. Та хоча б випадково й дістався Іван до Дніпропетровська й прийшов до батьківської хати, а там чужі люди меш-

кають, про Федоренків навіть не чули. Що тоді робити? Та який із батьками все було гаразд, то як Іван може показатися на рідній вулиці, де кожен, від старого до малого, його знає, в такому гідному вигляді — одерзаний, брудний, схудлий, ніби з хреста знятий, зашморганий. Адже Іванова мати, як і кожна мати, пишається своїми дітьми, вона певно не раз розповідала сусідкам і знайомим, що син її — інженер, працює десь на Уралі. Скільки гірких сліз виплаче мати, побачивши убогого сина. І який буде батькові дивитися на сина — каторжанина. Старий бо пишається, що має купу дітей і всіх вивів у люди. Ні, Іван не має права потякати додому, поки себе не причепурить трохи. Треба таки іхати, куди призначено, до Прилуць з її чудовою махоркою і всіма іншими принадами.

І за те, що вимріяна воля утратила веселючий барви, зблякла, посіріла, і за те, що Іван не може іхати до рідної хати, і за обрідану бабу, і за шаленство кримінальників, і за свій пагальний настрій, за головний біль Іван сердився тільки на Гіденка, ніби цей чоловічок був втіленням зла. Іван не міг на нього ні дивитися, ні слухати і вже нічого собі не бажав, аби тільки швидше дістатися до Москви, а там якось сховатися або втече.

Але Гіденко і в Москві тримався Івана так щільно, що довелось іхати й останню тисячу кілометрів разом. Він ніби випробовував Іванів терпіння або божоволів. Його фізичні губи тремтіли, тіло, спіналось, підхоплювалося, сидів і все бубонів, а полові оченята визирали з-під лоба злі, як у роздратованого кнура. Його Парасючка, до яко

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ” ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ ТА СВОЮ ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ”!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтського пресою).

ПОСИЛЕНА АНТИРЕЛІГІЙНА КАМПАНІЯ В УКРАЇНІ

Як подає з Києва орган міністерства культури СРСР „Советская Культура”, ч. 95 з 1954 р. в останній час, „пожвавилася в районах Київської області науково-атеїстична пропаганда”. В липні ц. р. в семи районних центрах і в багатьох селах прочитано понад сто лекцій на антирелігійні теми. Населення мусіло слухати м. ін. таких тем: „Про відношення комуністичної партії до релігії”, „Марксизм - лєнінізм про релігію”, „Шляхи переборювання релігійних пережитків”, „Виклики і реакційна істота релігії”, „Релігійне сектанство і його реакційна істота” та інших.

На прохання буцімто робітників поліграфічного промислу в Київському домі культури прочитано лекцію на тему „Релігійні пережитки і боротьба з ними”. В „домі культури” заводу „Большевик” понад 200 робітників вислухало доповіді „Як виникла релігія і віра в Бога”. Крім того в читальні бібліотеки ім. Коцюбинського в Кагановичівському районі Києва влаштовано виставку антирелігійної літератури.

Посилена комуністичної антирелігійної пропаганди по містах і селах України показує, що, не зважаючи на всі заходи комуністичної партії і совєтського уряду, релігія віра в Бога залишилася живими серед широких мас населення.

В КРИВОРІЖЧИНІ ТАКОЖ

Згадавши вище газету в ч. 96 з 1954 р. повідомляє з Криворіжжя, що й там партійні і профсоюзні організації коопальні ім. Кагановича почали присвячувати багато уваги науково-атеїстичній пропаганді серед коопальних робітників. До виголошення лекцій про „сусвіря і забобони”, як теж про походження релігійних свят змобілізовано не тільки партійців, але й інженерів, педагогів і лікарів. На протязі останніх місяців по коопальних цехах Криворіжчини прочитано понад 200 лекцій на антирелігійні теми.

„Релігійні пережитки” серед робітництва мусять бути дуже сильні, коли треба аж таких заходів для боротьби з ними.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ РАЙОНОВІ ДРУКАРНІ?

Цікаву ілюстрацію совєтських порядків у районних друкарнях подає лист редакції районної газети „Нікопольська зоря” до редакції органу міністерства культури СРСР „Советская культура”, надрукований в 78-ому числі цього часопису.

З листа довідуємося, що нікопольська друкарня друкує дві газети — міську (щоденну) і районну. „В друкарні є ліногетти і сьєоретипний цех. Не зважаючи на те, газети виходять з запізненням. В друкарні праця організована погано: ліногетти стоять без діла, змагання робітників притихло. За три роки змінилося в друкарні шість директорів і чотири технічних керівників”.

„В цьому році — читасмо далі — Дніпропетровський облісполком прислав на посаду директора друкарні Ю. Пірікіна. Він досить скоро перестав приходити до друкарні, доручаючи всі справи майстрові друкарського цеху Манай, людині, яка погано викилась в справі виробництва, а сам зайнявся особистими справами. При друкарні існував „червоний кут”. Директор оглядав його і забрав собі на мешкання. Рік тому при друкарні була власна клішарня. Тепер вона замкнена: приміщення перероблено на мешкання, хемікалії і варітисне влаштування клішарні скинено до льоху”.

Дописи з інших місцевостей, друковані в совєтській пресі, підтверджують, що ситуація по районних друкарнях майже скрізь така, як і в Нікополі. Цікавий теж факт, що молоді друкарі — спеціалісти тікають з районних міст до столичних, зокрема до Москви.

Вотупайте а глєн УЕСОЮЗУ!

Всіляко всілякому сниться, а мені приснилося таке: Десь гейби їду я парком, широкою алеєю, і втомлена, сідаю на зустрічний лавочці. Біля мене примушується знайома дівчинка, років дев'ять і починає пильно вчитуватися в якусь книжечку. „Що це ти такого цікавого читаш Оленко”, питаю її, але школярка не помічає моїх слів. Тоді питаю вдруге і щойно за третім разом Оленка відкриває очі від читання і вивує гоморі: „Вибачте мені, прошу, я так зачиталася, що й не чула ваших слів. Ось це новий дитячий журнал „Веселка”. Прощу, погляньте, який гарний!”

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

СОН

Всіляко всілякому сниться, а мені приснилося таке: Десь гейби їду я парком, широкою алеєю, і втомлена, сідаю на зустрічний лавочці. Біля мене примушується знайома дівчинка, років дев'ять і починає пильно вчитуватися в якусь книжечку. „Що це ти такого цікавого читаш Оленко”, питаю її, але школярка не помічає моїх слів. Тоді питаю вдруге і щойно за третім разом Оленка відкриває очі від читання і вивує гоморі: „Вибачте мені, прошу, я так зачиталася, що й не чула ваших слів. Ось це новий дитячий журнал „Веселка”. Прощу, погляньте, який гарний!”

Я ваяла в руки „Веселку” і справді здивувалася. Вілий, кредовий папір, що на ньому чітко відбивають великі, для дитячого це нескладного читання — букви. Там і тут гарні ілюстрації. Багаті заставки М. Бутовича, прекрасні літери в повній збруї, та ще й на конях, роботи мистця П. Андрусева. Смішні до сліз образочки Ека, що ними так багато прикрашені казки для найменших. А ось Ярослав Сурмак кучий зайчик і хитра лисичка. Там і тут зрозумілі дитям ілюстрації мистців Я. Гніздовського і М. Левицького. Всі вони погодилися співпрацювати для добра дитини.

О! а що тут? Дивлюся і не можу надивуватися. Сторінка молодих спроб. Віршини й оповідання, а до них ілюстрації роботи наших молодих учнів, мистецьких студій. Які таланти! Як гарно і як цікаво!!

Ось тут композиція п'ятидцятилітнього музиканта. Оленка не рада, що я так довго переглядаю журнал. Вона саме збиралася розв'язувати загадки, бо за найкращу розв'язку „Веселка” оцінює помістити світлина. Чи ж не приманила нагороду?

Дівчинка бере журнал з моїх рук і каже: „Ось це історичне оповідання читасмо в

нашій школі. Воно дуже гарне і всім подобається. А ось цей віршик готуємо до Листопадового Свята. В нас кожний учень приносить „Веселку” до школи, вона не дорога, всього \$2 на рік, а яка гарна.

неправда ж? Пестрі окладинки журналика горіли справжніми барвами веселки... — Кажуть, що сніг часами справджується...

Іванна Савицька.

Увага! Нью Гейвен і Ансонія, Конн. Увага! В суботу, 16-го жовтня, 7 год. вечора в залі TROUP JUNIOR HIGH SCHOOL Edgewood Ave., New Haven, Conn.

ВИСТУПИТЬ УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ „БРАТИ І СЕСТРИ АКРОБАТИ”

В програмі: Акробатика, укр. народний і циганський танець, гумор-спів, оркестра. Ансамбль виступить під керівництвом Б. Лєсь (Акробати у минулому сезоні виступали у Бельгії і Парижі 54 рази.)

Увага! Вунсакет, Р. Ай., і Околиці! Увага! МОЛОДЕ СЕСТРИЦТВО „LADIES SODALITY” при Укр. Прав. Церкві св. Михайла в Вунсакеті

улаштує ОСІННІЙ БАЛЬ HARVEST DANCE

В суботу, 9-го жовтня 1954 р., (Saturday, October 9, 1954) В ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ 74 Harris Avenue.

Початок 7:30 P.M. Музика Павла Казановського.

Запрошуємо всіх з Вунсакеті і околиці на наше осіннє підприємство. Ручасмо, що гарно забавиться... Комітет „Содаліті”.

„УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В АМЕРИЦІ”

ПІД МИСТЕЦЬКИМ КЕРІВНИЦТВОМ ПОСИПА ГІРНЯКА

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ — 1954/1955 PP.

„ТАРТЮФ”

КОМЕДІЯ — МОЛЬЄРА:

Переклад — В. Самійленко.

Постава — О. Добровольської.

В ФИЛАДЕЛФИИ

В НЕДІЛЮ, 10. ЖОВТНЯ 1954 РОКУ

В ЗАЛІ ГОРОЖ. КЛУБУ, Н. ФРЕНКЛИН ВУЛ.

Початок вистави год. 7-ма вечора.

Подорожці в афішах!!!

СПЕЦІАЛЬНІ ЦІНИ

НА М'ЯСНІ ПРОДУКТИ ФІРМИ

124 First Ave., New York 3, N. Y. (Між 7 і 8 вулицями)

ВСІ СПЕЦІАЛЬНО ПРОГОЛОШЕНІ ЦІНИ НА М'ЯСИВА І ПРОДУКТИ ВЛАСНОГО ВИРОБУ ФІРМИ

П. СТАСЮК триватимуть до 16-го жовтня (Oct. 16th) ВКЛЮЧНО

ВУДЖЕНІ ШИНКИ ЗАДНІ	55¢ фунт	КОВБАСА (МЕЛЕНА) ВЛАСНОГО ВИРОБУ	65¢ фунт	ПЕЧЕНА СВИЖА ШИНКА (ROAST PORK WHOLE)	\$1.15 фунт	ШИНКА ВАРЕНА BOILED HAM SLICED	\$1.45 фунт
ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ з КАНАДИ, ГОЛЯНДІ, НІМЕЧЧИНИ	98¢ фунт	СОЛОНІНА СОЛЕНА — ГРУБА	23¢ фунт	СМАЛЕЦЬ Пачка 1 lb.	22¢	ВАРЕНА ШИНКА (BOILED HAM WHOLE)	\$1.05 фунт
САЛАМІ ВАРЕНА (ціла або пів)	53¢ фунт	ШИНКИ В „КЕНАХ” тугешнього виробу	85¢ фунт	СВИЖІ ВЕПРОВІ НІЖКИ ЗАДНІ	8¢ фунт	ВУДЖЕНКА BACON SLICED 1/2 фунтова пачка	37¢
КВАШЕНА КАПУСТА	12¢ фунт	ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ 2 фунтова кена	\$2.11	ПАШТЕТІВКА (ВЛАСНОГО ВИРОБУ)	65¢ фунт	PREM TREET SPAM SNACK	41¢ 12 oz. can

СКЛЕП ВІДЧИНЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО ГОД. 7. ВЕЧОРА ТОЧНО

П'ЯТНИЦЯ І СУБОТА ДО 8 ГОД. ВЕЧОРА ТОЧНО

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

ПРАЦЯ В КАФЕТЕРІ
в індустріальній кафеєтері.
5 днів в тиждень. Повний або
частинний час.
Industrial Food Craft
of Hyatt Bearing Division
of General Motors,
Harrison, N. J.

**Framing
Carpenter
Crews**
Гарантия праці на один
рік.
Найкраща платня.
FIRESIDE TERRACE
York, Pa.
Phone 8-1031 — 2-4214

ФРИЗЕР
Експерт втигання волосся і у
всіх ділянках фаху. Голоситесь
тільки досвідчені. Висока платня.
Присми умови праці.
Телеф. райони:
PI 6-7010

T.V. МЕХАНІКИ
Добрі фахівці. Досвідчені.
3 P.M. до півночі.
Добра платня.
Щоденна оплата їзди.
Phone IN 9-6700

**ПОМІЧНИК
ОГОРОДНИКА**
ДОСВІДЧЕНИЙ
Телефон:
SUNSET 5-7574

**КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
В СВОБОДІ!**

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ
подає до відома, що доповідь
інж. П. Красноноса
на тему:
„Залізниця та вугільна промисловість Урагу і Сибіру
зі становища інтересів України“,
відбудеться
в суботу, дня 9-го жовтня о год. 7-йй вечором
в доміці Т-ва при 78 St. Mark's Pl. New York City.

50 ДОЛЯРІВ
передали
Українській Національній Раді
ТАРАС ОРЕЛ
та
НІНА БАЛЮРА-ЯКОВЛЕВА
з нагоди їх одруження.

**ПЛАСТОВІ СТАНЦІЇ НЬО ЙОРК, НЬОАРК,
ПАСАПЕК, ДЖЕРЗІ СІТІ, ТРЕНТОН.**
для унаглядження цідорічної своєї діяльності
В ДНІ 10. ЖОВТНЯ 1954 (НЕДІЛЯ)
на фармі „ЧЕРЧЕ“ біля місцевості „Горнерстоун“ недалеко
Трентону влаштують

ПЛАСТОВИЙ ДЕНЬ
на який щиро запрошуються Шановних Ватаків, Приятелів
Укр. Пласту і Громадянство!
Доїзд: 3 місцевостей Метрополі Ньо Йорк їхати в напрямі
Трентону автошляхою ч. 9 до Фріголда описла дорогою ч.
537 до „Черча“ (18 миль від Фріголда). По лівій стороні
таблиця „Черче“. На тій же стороні гостинця стоять пла-
стун-інформатор.

Збірний виїзд організують Пластові Станції з пласто-
вих домівок в дні 10.10.1954, з виїздом в дні 7 раню.
Кошти переїзду в обі сторони \$2.00.
Програма:
В год. 10-йй Відчинення
В год. 10-30 Полева Служба Божя
В год. 1-4 Змаг пластових частин
В год. 4-йй Змаг у відбиванні
В год. 4-6 Завиджування учасниками і гостями пластових
— виставок
В год. 6-йй Ватра присвячена 35 літню походу злучених
українських армій на Київ.
В год. 7-30 Закінчення і виїзд.
Для учасників і гостей фірма: „Мета“ з Джерзі Сіті
приготувать теплі і зимні перекуси. — На випадок дощу
Пластовий День відбудеться дня 31.10.1954.
Команда Пластового Дня.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ В АМЕРИЦІ
і Кредитова Кооператива „САМОПОМІЧ“
в Ньо Йорку
запрошує заінтересованих Громадян на
ОСНОВНУЮ ЗБОРИ
мешканевої кооперативи,
які відбудуться
В СУБОТУ, ДНІ 9-го ЖОВТНЯ 1954 Р.,
о годині 6-йй вечором
в доміці Кредитової Кооперативи „Самопоміч“,
68 Е. 7 вул. в Ньо Йорку.

НОВЕ ДЛЯ ДІТЕЙ!
У гарних фарбах УКРАЇНСЬКУ АБЕТКУ для ді-
тей з добре підібраними словами та малюнками до
них
П. П. Холодного за 95 центів.
можете купити в книгарні Видавничо-го Товариства
Книгоспілка.
Гуртовим відборям кооперативна знижка.
Замовляйте поштою та особисто на адресу:
КНУНО-SPILKA PUBLISHING CO.
68 East 7th Street, New York 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІНКИ
Закладіть або пишіть по українські і другі
платівки. Вислаємо платівки по цілому
світі. Пишіть щодня по українській ката-
лог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС Спорт

ШІКАГО, ІЛЛ. — Б-во св.
Стефана відд. 221, повідомляє
своїх членів, що місячні збори
відбудуться в неділю, 10-го
жовтня, в Домі Відділів УНС,
841 N. Western Ave., о год. 12:30
попол. Проситесь своїх членів і
членів прибути на ці збори, бо
є важкі справи до вирішення
— Т. Шікула, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во
„Любов“ відд. 45, повідомляє
своїх членів, що збори відбу-
дуться в неділю, 10-го жовтня.
Проситесь своїх заінтересованих
членів прибути, прийматиме
пересиласю жертви на „Весела-
ку“ і на „Свободу“. Просимо
догтовувати членів вирішити
свої загалогости. — М. Дубас,
предс.; А. Гарасим, кас.; М. Се-
няк, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Т-во св.
Володимира, відд. 130, повідом-
ляє, що збори відбудуться в су-
боту, 9 жовтня, о год. 8. веч., в
приміщ. Укр. Кат. Ветеранів, 33
1st 7 вул. На збори просимо
приходити всіх членів, бо є
справи, які повинні всіх ціка-
вити для добра Т-ва. Пригада-
ємо догтовувати членів виріш-
ити свій довг. — І. Малець,
секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во
Укр. Січ, відд. 182, повідом-
ляє своїх членів, що місячні
збори відбудуться в неділю, 10
жовтня, о год. 2-йй попол., в Па-
рифіяльній залі, 45-47 Говп
Евено, Пассейк, Н. Дж. Проси-
мо членів прийти на збори та
вирішити свої місячні вклад-
ки, бо в протинному разі мо-
жуть бути суспендовані. — У-
рад.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над
Збруча відд. 280, повідомляє
своїх членів, що місячні збори
відбудуться в неділю, 10-го
жовтня, о год. 2-йй попол., в
Укр. Гор. Клубі, 608 Вест Ла-
каванна Еве. Пригадається
догтовувати членами, щоб ста-
лися платити на час. — О.
Запотокий, Р. Губльовський.

ГЕМТРЕМ, МІШ. — Т-во
ім. М. Шапшенка відд. 94, по-
відомляє членів, що місячні
збори відбудуться в неділю, 10
жовтня, о год. 2-йй попол., в за-
лі У. Д. К. при вулиці Грей-
лвуд 2376. Проситесь своїх чле-
нів прибути на збори, бо є важ-
ні справи до вирішення. — У-
рад.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Відд. 176
повідомляє, що збори відбудуть-
ся в неділю, 10-го жовтня, о
год. 7-йй веч. при 9201 Avalon
Ave., в церковній залі св. Пете-
ра й Павла. З огляду на важ-
ність ршальних справ, як 60-

**ЛІНАР
Д-Р ІВАН СКРИПУХ**
Дипломований в Гайдельберг (Німеччина)
і Канаді, лічить загальною всім недуги, внут-
рішні, жіночі (акушер) та хірургічні забіги.
відчинив і веде
ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
в БРАНТФОРД при вул. 12 PALMERSTON AVE.
(при Брант і Пальмерстон).
BRANTFORD, ONT., CANADA.
Тел.: 3-1454
Приймає в год. 2-5 і 7-9
та за телефонічним повідомленням.

Why run for the phone?..

**When you can reach for
an extension...**

extension phones
SAVE SO MANY STEPS...SO OFTEN...COST ONLY ABOUT
2 1/2¢
a day
In your kitchen...your bedroom...any room—
handy home extension phones are a
wonderful convenience. Extra phones not on
save needless rushing—they offer greater
privacy...extra protection...and mean
fewer missed calls, too. Order today.
We'll see that you're enjoying your handy
new extension promptly. Simply call
your Telephone Business Office.
NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

MISCELLANEOUS

**Мя обслужуваемое веселым
пригластия.**
Parties — Showers
таким
накрайні перекуски і обід.
Виділяйте
PANSHAW
602 South Broadway
Yonkers, N.Y. Tel. YO 9-9584

**ORGAN & PIANO
MAINTENANCE**
Церковні контракти. Досвід
настроювання піан.
\$6.00 за піаніно.
\$7.50 за фортепіан.
Поміркувати ціни направи
всіх родів піан.
OSCAR M. WILLIAMS
122 N. 5th Ave., Mt. Vernon
Tel. MO 7-9014

ШЕНІНГІ
2 пари — 2 молоді пари NBСA
Ресторанів: \$1,200.
North Road: West Point Pleasant,
N. J. — Or Best Offer:
200 North Road,
West Point Pleasant, N. J.
PO 5-3467

BUSINESS OPPORTUNITY
ROOMING HOUSE
3 поверх, мур. 8 кім. дим. Піч,
газ, холодильник, гаряча і хо-
лодна вода. Велик. апар. для
власника. 60 м. до N.Y. Авто-
бус і поїзд кожної години. \$300
міс. прихід цілий рік. \$10,000.
O. EMILIA
33 Lander St., Newburgh, N. Y.
Newburgh 4784R

КРУГОЛЬНІ
Повний виряд. Добре влашто-
ваний бізнес. Добре бізн. по-
ложення. Річний чистий дохід
\$15,000. Цей досконалий біз-
нес, власник продас тільки за
\$27,500. (\$15,000 потрібно го-
тivity.)
Тел. влас. Ravenswood 6-9847

BAR - RESTAURANT - PIZZERIA
Повний виряд — прикрашено
„air conditioned“. Велика кухня
— досконалий бізнес, добре
бізн. положення. Власник про-
дас по д. уміркованій ціні.
Тел. власника: NI 6-9346

ДЕЛІКАТЕСЕН-ГРОСЕРІЯ
Бізнес. положення. \$35,000 річ-
ний прихід. Можна легко по-
більшити. Скоро розвивається
ділянка. Власник продас по д.
уміркованій ціні. Доглині умови.
Пішійте Box O-1 Room 830, 11
West 42nd St., New York City.

CLEANING STORE
Повний і модер. виряд. Columbia
Dry Cleaning unit. Hoffman X
automatic, 4 sets of puffers, па-
ровий стіл до прасування, стіл
до чистення пили, (3) 115 ма-
шини до шиття, стіл реставра-
ції зразків. Визн. положення.
Crown Heights. Тел. власника:
President 8-9181. По 7-йй вечора
кличте: Main 5-2845.

РОБІТНИ НАПРАВИ АУТ
Повний виряд. „Добрий біз-“ по-
ложення, голом. переїзд. Ви-
знай на 15 років. Ідеальне на-
станцію переїзків аут. Можна
поліпшити життя. Власник про-
дас тільки за \$15,000, з уваги
на інший бізнес. Повна ціна.
Телеф. власника NA 4-3075

**ЛІНЖКА й часопис — найва-
жливий речі в домі культур-
ної родини.**

У ночі з 24 на 25 вересня ч. р. нагло у трагічних і
загадкових обставинах відійшла від нас ланівка
Св. п. Марія із Шинкариків Липовецька
і похована дня 28-го вересня в Торонті на кладовищі „Про-
спект“, про що пройняті глибоким смутком поминають
МУЖ, СИН і РОДИНА.

**Український Національно-Державний Союз
в ЗДА**
3 нагоди 2-ої річниці смерті світлої пам'яті
Сот. Проф. Михайла ОЛЕКСІВА
Голови Головної Управи УНДС в ЗДА
і члена Української Національної Ради.
Головна Управа УНДС запрошує Українське
Громадянство на ПАНХИДУ за спокій його ду-
ші, дня 10-го жовтня в неділю, після Богослужби
в Українській Православній Церкві на 14 вулиці.
Головна Управа УНДС.

REAL ESTATE
Дім у високоположенні курорті
Stamford, New York, Catskill
Mountains,
11 кімнат, сніжко відновлені, нов.
олив. огрівання, 5 акр. землі,
бічні будинки, стодала, куря-
ки, потік і інш. Віля парк у
городу. Ідеал на цілий рік, на
клубовий дім, відпочинковий,
старчий або пансіон. Продаєть-
ся за смішно малу ціну на до-
гдишних умовах. За дальшими
інформаціями телеф.
RAWENWOOD 6-2120,
або прямо до власника:
Stamford 5611.

**Миргородський
Ярмарок**
видалий в 20-літню річницю
загибелі страшною голоду на
Україні, що був автором
москво-польської угоди
владію в роках 1832-33
ЦІНА 60 ЦЕНТ.
Замовлення слати
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

SMITHTOWN, L. I.
Дім 1 бізнес 70 ft. фронт
Jericho Trk, 250 ft. deep.
7 кім. дим, потребує відмало-
вання, 1 1/2 ланчиків, обтінко-
вані стіни, дубові підлоги, о-
лив. огрівання. G. E. range,
Westinghouse water, Hot Point
Refrigerator, Johns Manville дах
з гар. 99 ft.
Гараж на 2 авто, город, лі-
дуні, груші, бл. шкіль і інш.
Сталія або курник. Добре куп-
но. Повна ціна \$19,500, mtg.
\$6,600. Забезпечення на \$20,000.
Відкрито, щоб оглянути в су-
боту і неділю 9-6. 2 миль на
схід від Smithtown. Зайдіть до
власник: Frank Corbani.
Smithtown 2-1149

**GRAMATINA
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ**
— зладив —
ОЛЕКСАНДЕР ПАВЕНКО
Це підручник для серед-
ніх шкіл і для само-
освіти.
— Ціна \$2.00 —
Замовляйте у:
„СВОБОДА“
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

UВАГА! — УКРАЇНЦІ ЦІЛОГО СВІТУ!
Кому потрібно знати англійську мову.
В Сурмі спеціальна продаж на слідууючі підручники:
Українсько-Англійський Словник. Подвезка 60,000
снів нове видання в гарній оправі. \$5.00
Англо-Український Словник. Подвезка 50,000 снів в
гарній оправі. \$4.00
Підручник Англійської Мови. Наголос, складі, д-
тування, вимова складних снів і т.п. Сильна проф.
Ю. Луцький. \$3.00
Всі три повні книжки на суму \$12 за \$10.
З пересилкою, в додатку ще даємо Підручник Громадянства
хто прише належність при замовленню.
Пишіть:
SURMA BOOK & MUSIC CO., 11 E. 7 St., New York 3, N. Y.
Жадайте в Сурмі каталога на найвищій платівки, книжки
і ноты до співу.

UВАГА! Дорогі Земляки! UВАГА!
Бажаєте набути свою власну хату над берегами гарних
та розкішних озер на великому куску землі
звертайтеся до
OAK RIDGE BUILDERS, Inc.
в якій розмовитесь своєю рідною мовою, та яка побу-
дус вам хату після вашого смаку, вашого заробітку, т
самого запотребування.
Величина площі: 100x200 в ціні 1,000.— дол.
Ціна побудови хати після домовлення з фірмою.
Пишіть:
OAK RIDGE BUILDERS, INC., Oak Ridge, N. J.
або дозвоніть по телефоні: Prescott 9-8707
Oak Ridge Builders, Inc.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ
Багато наших людей виїжджають кожної суботи, та кож-
ної неділі над море, над озера, щоб віддохнути після цілод-
невої праці та надихатись свіжим повітрям, викупатись в сві-
жій воді, та відпочити в тиші дерев, щоб одясно повернути зна-
ну на цілий тиждень до закуренних міст. до цілоднених праць.
Виїжджаючи над море, багато з нас трапляє по десятках дол-
ларів, на витрати, щоб дістатись, траїти по годинах дорогого ча-
су. Часом в розмовах мені приходилося почути: краще купити
свою власну хату, мати свій власний кусок землі в гарній око-
лиці та десь щоб був і гарний ставок, чи річка, або потічок, щоб
час від часу можна було відсиджитись.

Перед кількома днями мені прийшлося об'їхати з нашим
земляком, гарну гірську околицю, та подивитись, як починає
жити „нова Америка“, як живуть люди, що думають, що краще
мешкати трохи даліше від міста, що думають, що краще стра-
тити кілька хвилин на їзду до праці, але чутись все здоровіші,
дихати свіжим повітрям, не дихати згущеного димом повітря
фабрик та міст. Така гарна та лісна околиця містечка Вест
Мільфорд, Н. Дж., яка полюблена поміж озерами: Upper Greenwood
Lake, Pinescliff Lake та Greenwood Lake в гарній гірській міс-
цевості, де повно зелені та лісів, де повно води та наших ялиць,
де повно співу пташок та цвірку цвіркунів. Моя порада для всіх
тих, моїх земляків, які задумують купити свою власну хату, та
мати свій власний кусок землі, садку, та городу звертається до
OAK RIDGE BUILDERS, INC., в якій розговоритесь своєю власною
мовою та з ними договоритесь про будову власної хати, про
куню свою куску землі. Дехто каже: задалеко, нема праці,
нема людей. Так воно не є. Недалеко, бо всього 15 миль фірма
Форда побудувала нову фабрику, на терені Вест Мільфорд з
загато малих фабрик, які потребують праці рук, та всіх так
багато людей живе там і мають працю, мають можливість за-
робітку. Це є нагода набути свою власну хату, побудовану че-
рез фірму **OAK RIDGE BUILDERS** на великому куску землі
(Огол.) М. Я-ко.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker
& Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Замовляйте поштом
„BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦІ“
Готуйте чадний темпера-
ура. Модерні капелани
до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК
М. Подвезка
це Ваш найкращий дорадник у всіх грудноца.
англійської мови. Словник в полішній опра-
вці коштує тільки 4.00 дол.
Попилюйте ж придбати його ще сьогодні,
в книгарні
„СВОБОДА“, 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

РОЗШУК
РОЗШУКУЮ свого дядька
ГАРГУ ІВАНА С., який був на
чолі групи, яка надавала кон-
церти в Німеччині. Мешкав в
Берліні в 1944 р. Хто знав би
прошу повідомити на адресу:
GEORGE OKATY
171 Carpenter St., Providence,
R. I. USA

Машини до писання
УКРАЇНСЬКІ І АНГЛІЙСЬКІ
в модній асортименті
(Українська й Американська)
НАПІСНИКІХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida
Масно кімнати до винаймаю.
Пишіть або їдте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32,
Florida. — Phone 82-2692

ПРАЦЯ
Духова оркестра Осередку
СУМА ім. Л. Українки
в Вофолі, Н. Й. пошукує
кваліфікованого ДИРЕКТОРА.
Заінтересованих просимо зголо-
шуватись на адресу:
P. BENDYNA, 926 Clinton St.,
Buffalo 10, N. Y.

FARMS FOR SALE
BRIDGETON, NEW JERSEY
КУРЯЧА ФАРМА
3 акри, виряд на 20,000 курей
або 5,000 носиків.
2 гарні боїлаги.
Telephone in Roselle Park, N. J.
Chestnut 5-3728
or Bridgeton 9-0618 RI

КУРЯЧА ФАРМА
Chatham Township — 6 акрів —
дім (5 р.) 6 кім. дим, великий
cinder block курник, положена
при County Rd. Треба оглянути,
щоб очинити.
B. J. CHADWICK
336 Morris Ave., Spfld. MI 4-6653
Next to Post Office UN 2-9300

**ВОЛОДИМИР ВЕЗУШКА
БОГДАН ЛЕПКИЙ**
Ціна, 25¢
Замовлення з належністю
слати до:
„СВОБОДА“
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

**Цінаве для старших
Чоловіків**
Вітаміни й мінеральні води для
спеціального життя людям
старшого віку — є вже відомі.
Корисні висліді дають найбільш
заохоту людям, які є стур-
бовані і пригноблені своїм ста-
ном. Не потребує морочити-
ся, що ви „старі“, втомлені, не
покупається, що ви „скупі“, —
коли той стан не є функціональ-
ний, а просто викликаний браком
B1, B2, niacinamide, або заліза,
тому, що тепер повнілись зна-
вешити і сильний засіб, який
хоплює всі ті життєві елемен-
ти плюс 15 інших вітаміні і мі-
неральних вод в все це тільки
з однієї капсули. Все, що по-
требує, це взяти одну з отих
капсулок денно, щоб дістати
тільки скільки ж потрібних
аргументів з деяких найважли-
вих поживних складників, які
створюють енергію, відому чо-
ловікам. Щоб дістати 50 штук
апласу того препарату, вишліть
просто поштою цю виписку до
„YNOL CO., Dept. 512, Box 321,
rotton on Hudson, N. Y., а щоб
ати певність написати друко-
ваним письмом своє признание
і адресу на обороті конверта.
Пакунок буде доставлений пош-
тою за післяплатою \$4.48, що
включає видаткову нашою
на 10 центів денно, себто до-
дасть мало, щоб видати їх для
свого добра.

П Р О Т О К О Л

XXIII. ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ЯНА ВІДБУЛАСЯ В СТОЛИЧНОМУ МІСТІ ВАШИНГТОНІ В ГОТЕЛІ СТАТЛЕР (WASHINGTON, D. C., HOTEL STATLER)
В ТИЖНІ ВІД 31-го ТРАВНЯ ДО 5-го ЧЕРВНЯ 1954

(5)

ПРОДОВЖЕННЯ ЗВІТУ Д-РА Л. МИШУТИ

У звітному часі, крім звітодавця, працювали в самій Редакції „Свобода”: А. Драган, І. Кедрия, д-р Лука Лудів, В. Давиденко, які творять редакційний склад тепер. Крім того, членом Редакції вважалося теж д-р С. Демидчук, який в половині 1951-го року почав користуватися пенсією і відтоді з редакцією співпрацює, хоч в самій редакції не перебував. Деякий час впродовж останніх чотирьох років працювали в редакції ще Ю. Дивинч, П. Одарченко, І. Коронький і В. Чапленко. Три перші самі виїхали з редакції, одержавши іншу працю, а останньому скінчилася угода з припиненням окремого видавання літературно-мистецького тижневика.

Матеріали в „Свободі“

Упродовж звітового часу ми, не змінюючи об'єму газети, збільшили „Свободу“ майже на сто відсотків, переходячи на всім колонок, замість сім, зменшуючи маргінес газети та шрифт. Сама тільки зміна шрифту збільшила помістність газети на приблизно 30 відсотків.

Але всі ці поліпшення ще далеко не задовольняють потреб та не дають можливостей використати весь потрібний матеріал, не кажучи вже про скромні редакційні сили, які могли б цей матеріал приготувати до друку.

Все ж таки, навіть у скромних рамках чотирьох сторінок об'єму газети та далеко незначальних редакційних сил, ми намагалися вичерпувати в основному всі ті матеріали, які до щоденної газети належать, достосовуючи їх до періодичного рівня наших читачів.

Інформації — це одна з найголовніших для нас щоденної газети. Ми давали їх синтетично, приєднуючи основні засади: на якнайменшому місці найбільше вісток. Головні вістки давали ми основні, а інші короткими описами. Подання вісток, ми завжди мали на увазі спеціальний інтерес українського читача, з одного боку, а тенденцію розвитку дальших подій з другого. Ми старалися, щоб люди, які не читали жадних інших газет за виїском „Свободи“, були добре поінформовані про загальне положення та про загальний стан справ.

Коментарі — мають за завдання допомогти читачеві зрозуміти й оцінити весь комплекс поданих в газеті вісток про найважливіші справи. Для написання такого коментаря потрібно простудіювати основні не тільки всі зв'язані з подією вістки, але й відповідну кількість часто суперечливих інших коментарів та голосів на цю тему, щоб легше знайти те „зерно правди“, за яким усі ми шукаємо.

Справи

Було б важко вичислити хоч би тільки побіжно весь той величезний комплекс справ, про які треба інформувати та які треба коментувати в щоденній газеті впродовж чотирьох років. Тому подімо тільки їх коротку характеристику, поділяючи їх на відповідні групи.

В американських справах, де і в усіх інших, ми підтримували кожний почин, з якої партії він походив би, який в нашій оцінці був корисний, або виступав проти такого, що ми б не принесли шкоди. У внутрішніх справах ми, під кутом добра цілої країни, заступали окремо полеміку для розбиття, до якого належить переважалою маса наших людей. Але ми були проти того, щоб це робити використовуючи для цілей поодиноких юніонів босів, не зв'язуючи на його власні потреби.

За зорядковий політиці ми підтримували думку політиків визволення, постійно звертаючи увагу на важливість у ній т. зв. українського аргументу. Ми були за мир, але не за всяку ціну. Ми стояли і стоїмо на становищі, що мир можна досягнути тільки на руїнах комуністично-московської імперії та що жадне договорення з Москвою того миру не забезпечить, ані не відверне війни, найвище її відложити на такий час, який міг би бути некорисний для Америки і світового світу.

В українських справах ми в першу чергу підкреслювали ту жертвенну і героїчну боротьбу, яку в найтрудніших обставинах та на всіх ділянках веде український народ на рідній землі. Під кутом інтересів тієї боротьби і тих визвольних змагань ми постійно підкреслювали потребу конструктивного об'єднання всіх українських сил на еміграції у вільному світі, вважачи партійні розбіжності та розпоршеність за найбільше наше недомагання та за одну з найголовніших внутрішніх причин наших невідчай. Ми вважали, що в теперішніх обставинах це найкращу базу для об'єднання українських сил дає Українська Національна Рада та що спільними зусиллями можна цю форму української репрезентації у вільному світі поліпшувати. Однак ми не легковажили і тих конструктивних українських політичних сил, які є поза УНР-радою.

В наших американсько-українських справах ми підтримували консолідаційну платформу Українського Конгресового Комітету і завжди заступали та підтримували творчі зусилля усіх наших громадських груп, без уваги на їхню ідеологію, релігійну чи будь-яку іншу закреску. Доказом цього можуть бути хоч би загадки імена деяких наших дискусувачів і співробітників. Ми теж співпрацювали та всіма силами підтримували кожну акцію другої нашої централі, харитативної, Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, не відмовляючи підтримки й усім іншим подібним акціям, бо стоїмо на становищі, що кожна харитативна акція, хто і для кого б її не вів, є корисна, якщо вона не відбивається негативно на наших загальних зусиллях у тій діяльності.

Союзні справи мали, очевидно, у „Свободі“ окрему увагу. На тому місці хочемо з жалем ствердити, що хоч у поодиноких громадах члени УНСОЮЗУ грають головну роль в громадському житті, то все ж таки вони не вважали за відповідне ту свою працю належно капіталізувати теж і для добра своєї організації, яка була і є головною підпорою усієї народної праці.

Це тільки дуже загальна характеристика тих справ, яким „Свобода“ майже кожного дня віддає свої сторінки, поруч з цілою низкою інших проблем, яких у газеті стільки, скільки і в житті. Все ж таки хотілося б звернути ще окрему увагу на дві справи, які вважалися за есенціальні для нашої спільноти, та її майбутності. Це — справа молоді і справа нашої культури.

Молодь

Ми не тільки повторюємо в газеті фразу, що „молодь — це наше майбутнє“, але в неї теж глибоко віримо і відповідно поступимо. Молодь бо єдина може забезпечити майбутність нашої організації, а з нею і майбутнє нашої спільноти. Тому то проблемою молоді ми віддавали в щоденній чи не найбільше уваги, що виявилася хоч би в тому, що для тієї молоді ми призначили окремі сторінки в англомовному

тижневикі та дали їй молоді максималі в наших обставинах нагоду відповідно проявитися і про ці свої прояви писати. Плянуємо дальшу розбудову тих можливостей, але це вже не поощається зробити тільки тими скромними силами, що ми їх маємо в редакції. Вважало, що найбільш певною потребою для нашої організації та для нашої спільноти є тепер добрий і відповідальний журнал для дітвори. Ми маємо в цій справі точний план, який думали представити цьому великому зборові під обміркування і аплоду. З прихильністю підкреслимо, що ця потреба видавання при „Свободі“ відповідного журналу для дітвори зрозуміла широким загалом членства і ви сам видигнуви її в своїх передконвенційних проєктах, на яких і базується наш план.

Культура

Про значення, вартість і потребу окремої уваги культурним проблемам нашої організації і нашої спільноти було б зайво говорити. Розуміння і увага тих справ становлять золоту сторінку в 80-літній історії Українського Народного Союзу. Це широка і велика ділянка. Культурні вимоги і потреби нашої організації і спільноти становили одну з головних турбот нашої редакції і в звітному часі. Щоб бодай частинно заспокоїти ці потреби, ми зробили одну велику спробу і в 1953 році започаткували окреме видання літературно-мистецького тижневика при „Свободі“. Цей задум не вдержав проби під фінансовим оглядом, але ми тим кз зразили і замість дефіцитного окремого тижневика для трьох тисяч передплатників, продовжимо видавання окремої двотижневої вкладки до щоденника та даємо її безплатно всім нашим читачам. Робимо це виключно вже й без того перетяженими редакційними силами при щоденнику, але робимо в тій надії, що сповнімо велике призначення нашої організації та що широкий загал нашої спільноти зрозуміє вагу такого видання, зокрема в теперішніх обставинах безпосадного нищення української культури комуністично-московським окупантом на рідній українській землі, та з часом сприможеться на відповідне окреме видання.

До культурної діяльності нашої Редакції треба зарахувати в першу чергу наші окремі видання в звітному часі, а це чотири наші альманахи та роман Василя Барки „Рай“. Кожний з наших альманахів, зокрема два останні ювілейні — „Свободи“ і Союзу, це не звичайні собі альманахи, як радше збірники важливих матеріалів в ділянці української преси та української спільноти і її багатобічних проявів у вільному світі. Вже сьогодні становлять ці альманахи важливе джерело інформації та матеріалів і є одним з найбільш переконливих доказів живучості і творчого змагу української спільноти у вільному світі, як і невпинної боротьби за волю та самобуття української нації взагалі.

Форма

Рівночасно з постійною розбудовою та поліпшеннями змісту „Свободи“, ми теж і у звітному часі докладали всіх зусиль, щоб поліпшити та розбудувати її форму. Ми впершу чергу постаралися бодай в рамках наших скромних можливостей впорядкувати мову справу, себто звести в рамках наших можливостей одностайну мову в цілому тексті і в оголошеннях газети, призначив для тих справ фахового мовного редактора. Постійно намагалися вдосконалювати спосіб розміщення матеріалів, хоч на чотирьох сторінках це не завжди вдається. У звітному часі ми поділяли про актуальні ілюстрації, що їх сьогодні можете бачити в „Свободі“ рівночасно з тим, як вони появляються в американській пресі. Українські ілюстрації зв'язані з окремими видатками в підготовці клін і тому цю справу можна поліпшувати тільки поступово та в міру кожноточасних фінансових можливостей.

Недостачі і недомагання

При всьому прогресі і поліпшеннях у „Свободі“ в звітному часі, ми цілком свідомі і багатьох ще недомагань та недостач у ній, як у змісті, так і у формі. З цими недомаганнями ми постійно боремося і їх поступово усуваємо, якщо вони залежать від нас, бо є й такі, що він нас не залежать та яких не можна перемогти без відповідної підтримки збоку загалу, зокрема з боку свідомого членства УНСОЮЗУ.

Закінчення

Це тільки дуже загальний звіт Редакції „Свободи“ за останні чотири роки. Правду сказавши, звіт Редакції є більше формальністю, бо найкращим її звітом є сама газета. Свій звіт складає Редакція „Свободи“ кожного дня.

На цьому місці хочемо тільки ствердити, що Редакція „Свободи“ ніколи не могла б виконати свого важкого завдання, якщо б вона сама в повній гармонії не працювала та не мала того зрозуміння і тієї співпраці, яку їй виявляв Головний Екзекутивний Комітет та весь Головний Уряд Українського Народного Союзу і широкий загал його членства. Своїми дописами, своїми порадами і порадами, часом теж і своєю доброзичливою критикою, вони допомагають нам у Редакції вдержати „Свободу“ на відповідному рівні та постійно її розбудовувати. Усім їм належить заслужена вдячність і подяка не тільки від Редакції, але й від читачів „Свободи“. Віримо, що ця співпраця і ця підтримка продовжуватиметься теж у майбутньому та що вона принесе ще більшу користь нашої спільноті та нашим спільним змаганням до спільної Великої Меті.

Після звіту д-ра Л. Мишуги голова конвенції адв. М. Пізнак заявив, що на конвенцію завітав особисто сенатор Дірксен, республіканець з Ілліной.

ВИСТУП СЕНАТОРА ДІРКСЕНА

Сенатор, який прийшов на залю нарад у товаристві п. Івана Дужанського з Пікаго та якого тепло представив делегатами п. М. Пізнак, — делегати привітали сенатора похвалюючи з місця, — насамперед ствердив, що він ніколи не забуде українського прапору, що його бачив на одній українській імпрезі в Пікаго. Синя краска цього прапору говорить йому про чудове українське небо, а жовта наскла залюється для нього назавжди символом золотих українських лавів. Ці краски та їх символіку бачить сенатор тепер в очах українців. Він сам був недавно в Азії і повернувшись з неї звітував Президентові, а в його звіті були теж деякі запити: Завіщо мав би вмирати індо-китайський або буддистський індійський воля, який не має вигляду ані на волю, ані на конституцію, ані на Хартію прав? Воля — це все. Без воли не може бути миру. Закон є тільки там, де є воля. Воля — це християнське призначення. Без воли не може бути прогресу. Воля — це наша збірна й індивідуальна відповідальність і вона не тільки для нас самих, не тільки для поодиноких, але для всіх народів, включно з Україною. На цьому закінчив другий день конвенції і її голова, адв. М. Пізнак, відпочиває дальші наради до чергового дня, середі 2-го червня, о год. 8.30 рано.

Зараз після нарад відбулося висвітлення кольорового фільму „Союзівка“, продукції п. Софрона Федіва.

Сенатор Еверет Дірксен (перший справа) з Ілліной виступив на конвенції під час другого дня нарад. Він говорив про рідні значення волі в житті людей і народів. „Воля — це наша збірна й індивідуальна відповідальність, не тільки по нашій власній, але й волі українського та всіх інших народів!“ — ствердив він. Після промови він щиро оплескував делегацію з Ілліной, яка встала на його припиніти. Біля сенатора від ліва (сидить) д-р В. Галан, заст. голови конвенції, і стоїть п. Іван Дужанський з Пікаго, приятель сенатора та п. Дмитро Галиччін.

Після свого виступу сенатор Дірксен відфотографувався з делегатами з його країни. Біля нього (зліва) попередній голова ради УНСОЮЗУ п-ні Васильовська.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ

Третій день нарад відкрив голова конвенції адв. М. Пізнак у середі, 2-го червня, о год. 8.30, як заповіджено, починаючи до слова останнього звітодавця, редактора англомовного „Українського Тижневика“ п. Степана Шумейка.

ЗВІТ РЕДАКТОРА „THE UKRAINIAN WEEKLY“ СТЕПАНА ШУМЕЙКА

Once again, as Editor of „The Ukrainian Weekly“, I am privileged to give a report to a regular Convention of the Ukrainian National Association.

September 6th of last year, 1953, marked the 20th anniversary of the Ukrainian Weekly, English-language supplement of the „Svoboda“ Ukrainian language daily, organ of the Ukrainian National Association. It marked also the 20th anniversary of my association in an editorial capacity with the Weekly.

Twenty year books of „The Ukrainian Weekly“ today constitute a veritable Encyclopaedia of knowledge concerning the Ukrainian American people, their background, accomplishments, aims and aspirations. These twenty year books also constitute a veritable Story of Ukraine, historical, cultural and heroic.

How has „The Ukrainian Weekly“ been able to accomplish all this and win merited recognition for it?

The answer is simple. Merely pick up at random any single copy of it. Compressed within its four pages you will find reading material of the most varied sort. In this respect „The Ukrainian Weekly“ is a unique publication. It can be best described as a newspaper-magazine-journal combine.

Page 1, for example, is devoted to the Weekly Commentary, dealing with every possible subject under the sun, with main emphasis upon American life and developments. Page 1, too, features editorials pertaining to Ukrainian American life and the Ukrainian situation abroad in the light of world-wide events. Very often the editorials are of the so-called „crusading“ nature. Page 1 especially features the latest of current events in Ukrainian life in general, here, in Europe and everywhere. Also, the achievements of individuals in various fields of endeavor, especially those of the younger generation; the various accomplishments resulting from our group endeavors; reports of what is to take place and what has taken place. All of this is read by the Weekly readers, thereby (1) enlightening them as to what is going on among people of their kind; (2) giving them at least some idea of their position in the scheme of Ukrainian American life; (3) pointing out to them the way of advancement in their organizational and general communal life; (4) strengthening the bonds of common kinship and mutual ideals and aspirations that bind them; and (5) constantly urging them to take a greater active interest in the Ukrainian National Association, the bulwark of Ukrainian American life.

Now, turn to page 2 of any issue of „The Ukrainian Weekly“. This page is divided into three parts. The major part is that devoted to articles and serials on Ukrainian history, culture, literature, and the latest developments in the Ukrainian national liberation movement. Some of the finest Ukrainian and American scholars, experts, and writers in this field contribute articles to this section. It is a most invaluable one.

It is designed for the serious reader, for one who wants to know in detail not only all that which constitutes his Ukrainian origin and background, but who also wants to know all the necessary details which are required to keep him abreast of all that is going on day by day here and abroad pertaining to the struggle of the Ukrainian nation to free itself of Soviet Russian rule. In this respect, „The Ukrainian Weekly“ has proven its worth not only among Ukrainian Americans, but also among non-Ukrainians, including prominent Americans who have utilized it in their writings about Ukraine. Among them have been such persons as Anne O'Hare McCormick, editor and columnist of The New York Times, William Henry Chamberlin, author of „Ukraine, The Submerged Nation“, Prof. Clarence A. Manning, Ansel Talbert, military editor of the New York Herald Tribune, Prof. Watson Kirkconnell and Prof. Simpson of Canadian universities, and many others.

Page 2 also runs two or three columns by young Ukrainian Americans on subjects of varied interest, especially the UNA. And of course, there is always the poet's corner.

Now, page 2 as well as page 1 are utilized on the occasions of Ukrainian national and religious holidays. In the former category, are the Shevchenko and Franko anniversaries, as well as the anniversaries of the memorable November 1, 1918, when the Western Ukrainians established their free and independent Western Ukrainian Republic, and of the memorable Act of Union of January 22, 1919, which united the Ukrainian National Republic of eastern Ukraine, which had come into being a year to the day earlier, with the Western Ukrainian Republic in form of one independent and indivisible Ukrainian National Republic. The birth or death anniversaries of other luminaries in various fields of Ukrainian history and culture are, too, written up in the Weekly.

As for Ukrainian religious holidays, the Weekly, like the „Svoboda“, has its special Christmas and Easter editions, which acquaint our younger generation readers with the religious fervor with which the Ukrainians observe these and other holidays, and which, too, acquaint them with the beauty and spiritual significance of the traditional Ukrainian customs associated with these holidays.

Page 2 has also been dedicated since the last convention, as well as during the 16 preceding years, to translations of the finest of Ukrainian prose and poetry. It is sufficient to say here that many of these translations have been passed upon by literary experts with high praise, and with the further recommendations that there is more than enough of them to publish an Anthology of Ukrainian Literature. Incidentally, back in 1941, the 20th Convention of the Ukrainian National Association — held in Harrisburg, Pa. — passed a resolution empowering the UNA to publish such an anthology. Funds for the publication of this anthology were also allocated by that Harrisburg convention. To date, however, no such anthology has yet appeared; as soon as it is possible, it will appear.

Now let us turn to page 3. Here you usually find columns devoted to Youth and UNA and the UNA sports activities, especially the UNA Bowling Youth League News. Here, as well, in page 1 editorials, and in the top page 2 column, the various insurance and fraternal advantages of membership in the UNA are stressed, with beneficial results for the UNA.

Page 3 is also known for its general sports section, a column which deals with the exploits of American and Canadian athletes of Ukrainian extraction. This column, Ukrainian Sports News, compares favorably with the best of sports columns in the American press. Every year too, page 3 features All-American-Ukrainian football and basketball teams. These listings have often been cited and commented favorably upon by leading American sports writers.

Page 3 also features contributions by the readers of The „Ukrainian Weekly“, plus Vet News Roundup, Weekly Banter, reports of community and parochial activities, meetings and progress of professional, cultural and social clubs, news reports in general, and original poetry by Ukrainian Americans and Canadians.

Last January the Weekly adopted a new policy. It was decided to turn over the entire fourth page for use by the newly arrived Ukrainian youth, former displaced persons. It is published in Ukrainian. One week Ukrainian Students Association news fills up the page; the following week it is devoted to reports of the Ukrainian youth athletic clubs; a week after the page is placed at the disposal of the Plast — Ukrainian Boy and Girls Scouts organization; and on the fourth week the page is taken over by the SUMA — the Ukrainian Youth Association of America. All of these pages contain reports, articles and editorials. Together they constitute a free gift by the the Ukrainian National Association to the newly arrived Ukrainian youth.

According to all indications, page 4 is steadily gaining a popularity among its readers; at the same time it helps their organizations to grow and progress. Another practical advantage it has is that its readers read the first three pages in English more readily than they did before, thereby learning more about their American born kinsmen, and improving their English. On the other hand, our American born readers who know how to read in Ukrainian are beginning to read page 4 as well, thereby getting a better idea what the young new arrivals are doing, and, at the same time, brushing up on their knowledge of printed Ukrainian.

As can be seen from this sketchy outline, „The Ukrainian Weekly“ tries its best to live up to its slogan which appears in its masthead: „Dedicated to the idea and interest of young Americans of Ukrainian descent... informative and instructive.“

It is quite a job to accomplish this with at least a reasonable amount of success. What make it particularly difficult is that the Weekly has to meet the demands of varying age-groups; ranging from teen-agers to middle-agers, from the cultural minded to the sport-minded, from the serious minded readers to those whose reading tastes are of a frothy nature.

What make it more difficult, moreover, is the fact that the budget for the Weekly that the Ukrainian National Association can afford, is quite skimpy. As a result the Weekly has but one editor, with no alternates even in reserve. In that sense, it is a one-man publication. The editor has to perform all of the editorial duties, plus the writing of news reports, plus special articles and translations, plus all of the proof-reading, and finally to make up the layout as well. In addition the Editor of the Weekly — just as the editors of the Svoboda — is conscience and duty-bound to engage in various — what may be called — extra-curricular activities, those which promote the continued progress of Ukrainian American life in all of its phases. Fortunately, what makes his task easier is the fine cooperation he receives from the contributors to the Weekly as well as the excellent cooperation he receives from the editorial staff of the Svoboda, the Svoboda Administration and Print Shop, and the officers of the UNA.

Summing it all up, I can merely say that during the twenty years of its existence, the Ukrainian Weekly, as the supplement of the Svoboda, has played a very important role in the shaping of Ukrainian American younger generation society as it exists today, founded upon the basic principles which have made America great and strong, and inspired by the ideals and aspirations for which the freedom-loving and democratically-minded Ukrainians are famed throughout the Free World.

Stephen Shumeyko

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

Адв. М. Пізнак ставить на порядок чергову точку нарад. дискусію над звітами членів Головного Уряду. Він вияснює, що всім делегатам будуть роздані картки, на яких кожний делегат, який хоче забирати голос у дискусії, повинен виписати своє ім'я і прізвище та число відділу. Ці картки будуть описані помішани, отже немає причин напереді зголошуватися до слова. Він далі прохас делегатів, щоб обмежувалися щодо часу, бо коли б кожний з приваних майже 500 делегатів хотів довше говорити, тоді сама дискусія потривала б кілька тижнів, а конвенція має ще багато справ до полагождення.

Після того делегати Павчак, Головачук і Карбівник роздають картки, на яких делегати, що хочуть забирати голос у дискусії, виписують свої імена та передають до Президії.

Адв. Пізнак в далішому заповідає, що дискусія вести-меться поодиноким над кожним звітом і щоб цього дискусан-ти придержувалися.

Поодинокі делегати висловлюються за тим, щоб дискусію переводити спільно над усіма звітами. Думку що з'ясовує дел. 158-го відділу Юлія Павчак, пропонує, щоб „дискусію почати зніжати“, себто від головних радних, а описля дискутувати спільно над звітами членів Головного Екзекутивного Комітету та Головної Контрольної Комісії, тим більше, що багато справ зв'язані так, що запнати будуть відноситися до більше ніж одного урядника.

Адв. Пізнак вияснює, що дотеперішню конвенційною традицією було дискутувати індивідуально над кожним звітом окремо, але він хотів достосуватися до волі більшості і тому піддає цю справу під вирішення конвенції.

Більшістю голосів рішення дебатовати над кожним звітом окремо. Адв. Пізнак ще пригадує, що коли б двох чи більше делегатів мали такі самі запнати, то було б побажано, щоб запнати не повторювати. Він у далішому повідомляє про обмеження часу слова для кожного дискусанта до чотирьох хвилин.

Дел. 204-го відділу, Григорій Бакуменко, ще хотів би знати, чи це буде дискусія над звітами, в якій можна теж висловлювати свої погляди, чи тільки запнати до звітів.

Адв. Пізнак вияснює, що це буде дискусія над звітами, але щодо поглядів на поодинокі справи, то на це є окрема точка, себто виєнення і ухвали для добра організації, як теж різні справи.

Дел. 94-го відділу, Євген Зубальський, вважає, що було б добре і можна б заощадити багато часу, якщо б делегати з поодиноких стейт виступали в дискусії зорганізовано, висуваючи своїх репрезентатів. Його думку підтримує неназваний делегат з залі.

Адв. Пізнак думає, що тут немає таких стейтових організації, щоб у їх імені виступати зорганізовано поодинокі групи делегатів та щоб один міг говорити за других і тому він без дальшої дискусії в цій справі ставить на порядок властиву справу.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІНКА ДМИТРА ГАЛИЧНИНА

Роман Карбівник, дел. з відділу 83, починає дискусію запитом про те, який є пересічний вік членів УНС, чи УНС „старіється“ чи „відмолоджується“. Друга справа — це оцінка грамот. Колиш оцінка грамот членів УНС вийшла 147 до 148, а в останніх роках впала до 128. Він хоче знати оцінку Головного Уряду щодо дальшого розвитку, чи оцінка грамот буде даліше падати, чи підніситься.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: Це правда, що в звіті не подано пересічного віку членів УНС, але, згідно з підрахунком з минулого року, він вийшов 40 років, отже в порівнянні з попередніми роками пересічний вік членів УНС, дорослих і дітей, зменшився на пів року, бо раніше цей вік вийшов 40 і пів року. Значить, УНС „молодіє“. Щодо зменшення оцінки грамот, то діло в тому, що УНСоз перейшов з три-півдівідкової системи на тридівідкову. Значить, раніше грамоти оцінювали з тим припущенням, що інвестиції Союзних фондів приносимуть три і пів процента прибутку, але тому, що вони стійкі не приносили, цю систему змінили на тридівідкову. З того виникла різниця оцінки грамот, яка є тільки книжкова, а не фактична. Навпаки, сума, призначена на забезпечення членських грамот, в останніх роках ще на понад 400.000 доларів збільшилася.

Дмитро Штогрин, дел. відділу 385, вважає, що УНС перейшов уже певні стадії своєї праці в організаційному, фінансовому і заповомогому аспектах. Сьогодні, з приходом великої маси нових іммігрантів, треба зробити дальший крок в цій праці і відповідно планувати. Думає, що було б добрим потягненням Головного Уряду те, що він, через орган УНС, зацікавився окремо поодинокими групами молоді, як Плат, СУМА, спорт і т. д. У майбутньому це зацікавлення треба поширити і треба зматати до того, щоб ті групи молоді приєднали до УНС. Друга справа: у звіті Головного секретаря були названі групи поодиноких відділів, які своєю організаційною працею і успіхами здобули собі перше, друге і третє місце. Але в звіті не було подано причин тих успіхів. Приглянувшись тим відділам можна з ділюю певністю ствердити, що найкращі успіхи мають ті відділи, які виконують відповідну суспільну і культурну працю. Де такої праці немає, там немає і більших організаційних успіхів. Це повинні мати на увазі делегати, урядники відділів та й Головний Уряд.

Гол. предс. Д. Галичнин цілком погоджується з думкою дискусанта, бо так воно справді є. Ті відділи, які тільки займаються „збиранням вкладок“, не виказують такого розвитку і такого успіху в організаційній діяльності, як ті відділи, що — на пр. — разом з вкладками до Союзу збирають теж і Національний Даток до Українського Народного Фонду. В цій справі, в справі суспільної і культурної праці УНС, має деякі конкретні пропозиції Статутова Комісія і при дебатах над її звітом можна буде над цим зупинитися довше. Коли мова про суспільну працю Головного Уряду, то делегати її знають, бо всі головні урядники відповіли в цій справі заангажовані. Він сам, гол. предсидник, є ексекутивним заступником голови Українського Конгресового Комітету та виконує низку інших відповідальних суспільних функцій, біля нього сидить тут заст. гол. предс. п. Лисогір, який є касиром УНС, голова конвенції адв. М. Пізнак є правним радником УНС і так можна б наводити багато інших прикладів. На теми суспільної і культурної праці УНС буде, крім того, мова теж і при плануванні дальшої праці та при вивесках для добра організації.

Мартин Малетич, дел. відділу 361, бажав би дістати виєнення щодо ухвалені на минулій конвенції постанови про захист для старших віком членів УНС та про фінансові можливості і потреби в цій справі.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає, що справа дому для старших віком членів УНС тепер уже актуальна. Головний Уряд виконав постанову попередньої конвенції до тієї міри, що придбав відповідне приміщення, але щодо відкриття там дому для старших віком, потрібно ще полагодити низку формальностей. Діло в тому, що ньюйоркський стейт, у яко-

му знаходиться закуплене для старших віком членів приміщення, вимагає зміни чартеру УНС. У теперішньому чартері є мова тільки загальною про опіку дітьми, молоддю, старцями і т. п., але немає згадки про дім старців. Тому чартер треба змінити і відповідну зміну вже приготував адв. М. Пізнак, проте цю зміну може ухвалити тільки конвенція і ця справа приїде ще на порядок нарад. Не є виключене, що на домагання стейтових властей треба буде створити в тій цілі окрему корпорацію, яку, очевидно, контролюватиме УНС. Щодо другої справи, а саме фондів на вдержання такого дому старців, то в тій справі має відповідний проєкт Статутова Комісія, отже, щоб не повторятися, ця справа буде обговорена при дебатах над звітом тієї Комісії.

Іван Грабар, делегат з відд. 170, пригадує, що на попередній конвенції ухвалено закупити відповідне приміщення для старців і доручено Головному Уряду виконати цю ухвалу. Тим часом, Головний Уряд закупив „тоту „Союзівку“, яка призначена на „гуд тайм“, а не для старців. Він хоче знати, яка конвенція і який параграф статуту уповноважив Головний Уряд „іти до бізнесу“. Послість закуплене за приблизно 75.000 доларів, понад 200.000 доларів видано вже на ремонт, а на те, щоб мати дім старців, потрібно змінювати статут. Делегат вважає, що Головний Уряд поступив несправляно і за те треба його потягнути до відповідальності та покарати.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає, що п. Грабар належить до таких людей, які не признають жадних інших аргументів, крім своїх власних. У справі „Союзівки“ він приходить до головної канцелярії і там дістає усі потрібні виєнення; він виступав у тій самій справі на кількох зборах, в останньому на передконвенційних зборах делегатів у Нью Йорку. На тих останніх зборах він дістає навіть дуже вичерпну відповідь, але його жадні відповіді не переконують і він не вважає на жадні інші аргументи, тільки постійно повторює те саме. Але хоч запнати п. Грабара повторений вже якийсь там раз, проте з уваги на форум, на якому він повторений, він теж заслуговує на відповідь. Діло в тому, що минула конвенція ухвалила цілком виразно, щоб купити відповідну послість, на якій можна б мати дім для старців, можна б відбудувати різні літні курси, мати табори для дітей і молоді і т. п. Усього того не можна б зробити в одному „домі для старців“, тільки треба було купити відповідне ширше приміщення і це зроблено. Що більше, якщо на „Союзівку“ можна приїжджати на відпочинок, то до того Союз нічого не доплачує, бо кожний за такий відпочинок сам платить. Натомість придбання такого місця, де українці могли б сходитися разом та перебувати в рідному оточенні, це не тільки не шкодить, але, навпаки, допомагає Союзові та виробляє для нього добру славу. „Союзівку“ куплено одностороннім рішенням Головного Уряду під час річного засідання, на підставі ухвали попередньої конвенції. Теперішня конвенція повинна теж висловити свою думку, чи вона думає так, як п. Грабар, чи інакше. Бо таке говорення і така пропаганда, яку аперто і постійно поширює п. Грабар, приносить велику шкоду не тільки „Союзівці“, але в першу чергу самому Українському Народному Союзові. Критика може і повинна бути, але вона мусить мати свої межі.

Дмитро Попадинець, делегат 437 відділу з Монреалю, наважуючи до звіту гол. предсидника, бажав би виєнення у справі суспенд та нагороди за суспендованих членів. У звіті голови подано великі суспензи в 14 відділах. Інтересно запнати: 1) причини суспенд, 2) по якому часі ці члени були суспендовані і 3) чи за тих суспендованих членів виплачено організаційні нагороди. Так само інтересно, що у звітових 4 роках було 63 відділи, які прислали по більше, ніж 100 членів, але з того тільки 26 відділів потрапили до цієї організаційної збірки задержати, а інші втрапили з уваги на суспенди. Що було причиною того?

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: Це правда, що в звітовому часі суспенди були дуже великі. Суспендовано членів, які заплатили вклади за два, три і більше місяців, були такі, що платили повний рік, або і більше, але були й такі, що не заплатили ані одної вкладки. Щодо організаційних нагород за таких членів, то — як відомо — організації нагород для членів чи урядників відділів виплачують зойно після бодей одного кварталу заінкасованих вкладок від одного члена, а у випадку організаторів, то такі нагороди виплачують, звичайно, зойно по році, або, якщо виплачено раніше, то після того відітається від інших нагород, якщо член був суспендований раніше. Значить, організаційних грошей легковидно не видається і всі ці справи є під строгою та постійною контролею. Щодо причин суспенд — вони різні, але практика виказує, що де відділові урядники і організатори краде дають про своїх членів, там і є краді всилля, а де таке дбання менше, де членами не інтересуються, не виєняють їм вартості забезпечення в УНСозі, не знайомлять їх з працею Союзу та його ідеями, там і суспенди більші. Звичайно, бувають і інші, часом чисто людські причини — втрата праці, фінансові труднощі і т. п.

Гол. предс. Д. Галичнин, відповівши на запнати п. Попадинця, вертається ще до справи „Союзівки“, бо „хотів би раз на все“ скінчити з того роду критикою, з якою виступає п. Грабар. Тому він бажав, щоб ця конвенція, яка збирається раз на чотири роки, висловила свою думку в цій справі і або апробувала в цій справі працю Головного Уряду, або підтримала п. Грабара. На запнати, хто апробує поступування Головного Уряду в справі „Союзівки“, конвенція відповіла гучними оплесками. На запнати, хто є проти того поступування — підніс руку один Грабар.

Василь Іванчук, дел. відд. 301 з Шікаго, наважуючи до даних у звіті гол. предс. щодо організації членів, суспенд та їх причин, подає низку конкретних прикладів та вказів і порад з власної практики. Він радить у першу чергу звернути увагу на організування молоді, що запнати Союзові будучність. Одною з головних причин багатьох суспенд є м. ін. фінансові труднощі, головно в родинях. Тому він радить створити в кожному відділі більш заповомого фондів і з цих фондів допомагати тим, які найдуться у фінансових труднощах, бо тоді вони не відходять від Союзу. На закінчення він gratулює Уряду за „Союзівку“ та радить конвенції, щоб доручила новому Уряду продовжувати цю корисну працю.

Гол. предс. Д. Галичнин заявляє, що не має що відповідати дискусантові, бо його заваги правильні і він з ними цілком погоджується.

Григорій Кисель з 336 відділу бажав висловити свій погляд до тієї великої праці давніших іммігрантів та піонерів Українського Народного Союзу, яку вони виконали. Признання за ту велику працю повинна виявити нова імміграція своїм масовим членством в УНСозі, своїм масовим вилученням Національного Датку до УНФонду та своєю максимальною участю в зорганізованому суспільному житті американських українців.

Омелян Грималек, делегат відд. 375 з Філадельфії, пригадує, що в звітах Головного Уряду сказано багато про працю для молоді. Але для якої молоді? Доросла молодь у віці від 10 і 15 років може читати „Свободу“ і „Український Тижневик“, для неї окремо видається сторінка, для неї організується спорт і т. п., а що робиться для тієї наймолодшої молоді? Думкою і побажанням дискусанта є, щоб Головний Уряд якнайшвидше приступив до видавання окремого журналу для дитячої у віці до 10 років. Якщо ми ті дитячі вже змалку передамо Союзові ідеї, тоді ми потягнемо її задержати при Союзі і Союз, а з ним і наша спільнота матимуть запевнену будучність. Друга справа — це місячні звіти для секретарів відділів. Діло в тому, що на цих виєнках не подається повних імен членів, тільки першу літеру, а часто трапляється, що такою самою літерою по-

чинається кілька членів з таким самим прізвищем, і це справляє секретарям багато клопоту.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: в справі молоді — не буде зупинятися довше, але хоче ствердити, що Головний Уряд про це думає і Статутова Комісія має в цій справі деякі конкретні пропозиції і проєкти, над якими ще буде дискусія. Щодо імен у місячних виєнках членів — це правда, але це не з вини чи лінистив секретаря, тільки тому, що ці звіти виготовляються на спеціальній машині і щоб подавати повні імена, було б необхідно злікувати якусь іншу рубрику в тих виєнках. Не є виключене, що в найближчому майбутньому цій справі можна буде зареадити і Головний Уряд зробить у цьому відношенні все можливе.

Максим Головачук, делегат 146 відділу з Дітройту, хоче знати: 1) хто є відповідальний за „Союзівку“ і 2) яка є справжня ціна „Союзівки“, бо різні люди різно говорять, а щоб такі розмови припинити, найкраще подати точне виєнення.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: за „Союзівку“ відповідає весь Головний Уряд, а зокрема Екзекутивний Комітет, так, як це постановляє статут. Щодо ціни за „Союзівку“, зокрема щодо коштів направи будинків, то це подаю у фінансовому звіті і як приїде до дискусії над ним, то головний касир цій рубриці виєнить. Треба тільки додати, що направи в „Союзівці“ коштують понад 200.000 дол., це правда, але це не були направи, це була перебудова на найширшу скало, щоб могли „Союзівку“ достосувати до тих потреб і цілей, на які вона призначена.

Заст. гол. предс. Йосип Лисогір додатково виєняє „Союзівку“ куплено за 70 тисяч доларів, хоч ціна за неї була початково 160.000, описля понад 100.000 дол. Ту ціну пошастило збити при купні тому, що це була спеціальна послість, що на неї не було забагато купів та що її продавали спадкоємці першого власника. Перебудова кошувала понад 200.000 доларів, але хто був на „Союзівці“ і бачив її, той знає, що ці гроші не були змарновані. Оселю цілком перебудовано і перебудовано її першокласно. Перед тією перебудовою Головний Уряд питався про опінію багатьох членів і всі вони рекомендували, що „Союзівка“ повинна бути перебудована першокласно та доведена до такого стану, щоб нею могли жити не тільки члени УНС, але і всі українці. Це і зроблено. В далішому він виєняє поодинокі позиції перебудови, калькуляції та головно справу високих заплата кваліфікованим робітникам, які при такій перебудові потрібні, як теж високі ціни на будівельні матеріали.

Андронік Копистанський, дел. відд. 327 з Гемпстед, Л. Ай., бажав звернути увагу та поставити кілька запнати у справі внутрішньої і закордонної політики УНСозу, на тлі обставин поневолення українського народу на Рідних Землях та нашої спільноти в цій країні. Признає, що в першій справі Союз уже виконав дуже багато, багато зроблено теж і в звітвому часі, зокрема англословними виданнями про Україну. Але він думає, що це ще далеко не все і невислачальне і тому треба спільно обдумати, що нам треба даліше робити, щоб кров українських героїв та терпіння українських мучеників не пішли намарно. У звітвому часі УНСоз видав з головної каси кругло 40.000 доларів на народні цілі. Цю суму треба збільшити. Щодо внутрішньої політики — замало звертається уваги на видовання молоді. Мала сума допомоги такій корисній виховній організації, як Плат, може послужити доказом цього. Сумно представляється теж видання справа, зокрема видання для молоді. Невесело виглядає теж і справа членства тієї молоді в УНС. В цьому відношенні недомагає широка пропаганда. На все це треба звернути увагу на цій конвенції та виєнити відповідні рішення, щоб цьому зареадити.

Гол. предс. Д. Галичнин погоджується з завагами, що ми замало робимо в користь звільнення українського народу. У своєму звіті він сам був найострішчим критиком того стану, але цього не роз'яже одна особа, ані Головний Уряд, тільки ми всі, весь загаль членства. Спростувати треба тільки заваги дискусанта, що впродовж минулого року видано на справи виховання молоді всього кількох доларів, бо ця рубрика у звіті виєнить 26.000 доларів.

Григорій Бакуменко, відд. 204 з Нью Йорку, висловлює бажання, щоб з престижних та багатьох інших мотивів „Свобода“ продавалась у кіосках більших міст, зокрема в Нью Йорку. Друга справа — це членство. Великі суспенди треба виєняти ще й тим, що організатори не звертають належну увагу на моральний та громадський характер організаційних членів. Він признає, що велика кількість новоприбулих іммігрантів вписалась уже до Союзу, але це далеко замало і величезна кількість з них ще досі організаційно не охоплено. Окремо треба звернути увагу на відносно малий відсоток членства в УНСозі емігранції з Наддніпрянської України, отже і в цій справі треба порозити відповідні заходи. Справа „Союзівки“ — вважає невластивим те, що звертається стільки уваги на безвідповідальні виступи одного делегата і під тим кутком ведеться дискусія, хоч велика маса членства висловила свою односторонню апробату для акції Головного Уряду у цій справі.

Д. Галичнин виєняє, що „Свобода“ вже була в кіосках і в останніх часах роблено нові заходи в цій справі, але вони до тієї міри коштовні (треба б доплачувати 200 доларів місячно), що престижні здобутки не рекомендували б матеріальних витрат. Щодо інших справ — дискусант має рацію і його заваги Головний Уряд та конвенція повинні зважити під увагу.

Іван Заблоцький, делегат відділу 94 з Гемптрем, Міш., хоче знати: 1) чи ремонт на „Союзівці“ вже закінчений; 2) чи приміщення для старців вже готове; 3) чи „Союзівка“ сама по собі, без старців, могла б виплатитися.

Д. Галичнин відповідає: всі важливіші направи на „Союзівці“ вже виділені; менші направи — завжди будуть. Дім старців — готовий і сьогодні можна б його відкрити, якщо були б полагожені законні справи та якщо були б потрібні фонди на вдержання старців. Чи „Союзівка“ виплатиться сама по собі? — після одного року практики було б важко відповісти на цей запнати точно, але так, як виглядає, то „Союзівка“ повинна не тільки виплатитися, але ще й принести деякий прибуток, що міг би бути використаний на інші добрі цілі, хоч би на бодей частинне покриття витрат, зв'язаних з домом старців.

Заст. гол. предс. Й. Лисогір додатково виєняє: Чи „Союзівка“ виплатиться? Минулого року ми відкрили сезон з початком липня і за той короткий час усього прибутку було 35.427 доларів, а кошти ведення оселі в часі сезону вийшли 23.279, отже було 12.148 доларів — можна б сказати — чистого прибутку, хоч його використаю, разом з іншими фондами, на дальший ремонт та дальшу розбудову оселі. З цього виходить, що „Союзівка“, як така, може цілком добре „виплатитися“, якщо матиме відповідну підтримку з боку членства.

Адв. М. Пізнак передає дальше ведення зборів першому заступникові голови конвенції, д-рові Володимирові Гала-нові.

Юлія Павчак, делегат 158 відд. з Нью Йорку, виєняє не точності в звітах щодо адміністрації „Свободи“. У звіті стейтвової контролю є позиція, що „Свобода“ мала 7.500 доларів дедобору. Тієї позиції немає ані в звіті гол. предс., ані касира, ані в звіті Контрольної Комісії. У звіті Контр. Комісії є позиція 10.000 дол. з переносу, але тог переносу немає в звіті гол. предс., ані адміністратора „Свободи“. Як це розуміти? Щодо „Союзівки“ — дискусант був на тій оселі влітє, все було дуже гарно, наші місця там гарно її розмалювали, але як він приїхав навесні, то знову застав руїну, бо показалося, що треба піднести з одного боку головний будинок, щоб зробити його безпечним для більш кількості людей. Цей ремонт мав коштувати понад 70.000 доларів. Усе гарно, усе потрібне, але 70.000 доларів

за такий ремонт, це „ту мач мач“. Ціла „Союзівка“ коштує забагато. Там було добре умебловано, були добрі тапети, але пізніше все змінено і куплено нове. Де поділося старе і чи треба було робити такі видатки?

Численні голоси з залі перебивають промовців, але він, за угодою предсидника зборів, продовжує:

„Павов, не даваймо себе дурити!“ Дискусант нікого не підозріває в нечесності, але між членами ходять всілякі погослоки. Щоб ті погослоки припинити, нам треба знати всю правду, щоб ми могли сказати її нашим членам. Бо говорять, що хочете, але 200.000 доларів на ремонт, це „ту мач“.

Гол. предс. Д. Галичнин „у сто відсотках“ погоджується з дискусантом, що перебудова „Союзівки“ коштує забагато, але так вона коштує і якщо б можна було ту перебудову перевести дешевше, то це було б зроблено. Члени Головного Уряду в цій справі робили, що можна було зробити. Вони ходили, перебирали в контракторах, годились, торгувались більше, ніж за своє власне, але хто знав будівельну справу той може з практики потвердити, що часом згодиться з контракторами за 25.000 доларів, а заки вони скінчать роботу, вже коштує 55.000. Щодо розходжень у звіті стейтвової контролю про адміністрацію „Свободи“ із звітами головних урядників, то справа маєтась така: коли стейтвової контролю переадила свою контролю, тоді це не були перенесені фонди за „Свободу“ з адміністраційного фонду до фонду „Свободи“ і тому вийшов дефіцит, що вилало не є жадним дефіцитом, бо ці гроші стояли „в іншій кишені“, „Свобода“ має, можна б сказати, два фонди. Те, що дістається за друкарські та інші роботи, за оголошення і передплату, ці фонди ідуть прямо на конто „Свободи“. Але члени длатять за „Свободу“ до адміністраційного фонду УНСозу, отже ті фонди у відповідних відістах часу переносяться з одної кишені до другої. Як стейтвової контролю відібувалася, ті фонди ще не були перенесені і з того виникла розбіжність, на яку звернув увагу дискусант. Гол. предс. хоче звернути увагу, що в звітвому часі вперше в нашій історії УНСоз не долужив ані одного цента до „Свободи“, бо орган УНС цим разом сам виплатився.

Заст. гол. предс. Й. Лисогір дає додаткові виєнення щодо „Союзівки“. П. Павчак сказав, що ремонт коштує „ту мач“, але не сказав скільки „ту мач“, один цент, чи 10.000 доларів. Грішми легко жонглювати. П. Галичнин згадає що члени Головного Уряду торгувались та дбали, як за своє. А він скаже, що десять разів більше, ніж за своє, бож вони знали, що це громадське добро та що тут з кожного цента треба розракуватися та здати звіт і відповідати на кожний запнати. Треба мати більше взаємного довір'я, тоді й праця краще виконуватиметься.

Андрій Косович, делегат відд. 106 з Шікаго, Ілл., — його запнати уже був поставлений іншими дискусантами і він дістав на нього відповідь.

Григорій Лучанко, дел. відділу 130 з Нью Йорку, долучується до твердження п. Бакуменка, що одною з головних причин великої втрати новозорганізованих членів є те, що при організації тих членів не звертається належної уваги на їх свідомість та їх характер. Він у своєму відділі, на десятих новозорганізованих членів, втратив тільки двох, бо він дав їм не тільки виповнити анкету, але й виєняв їм всі ті користі, які дає членство в Союзі як під особистим, так і громадським оглядами. Великим аргументом в організації нових членів були б теж більш полетші для тих, що вже є по кількох роках у Союзі, щоб можна було прикладами доказати, що Союз справді і під кожним оглядом дає про своїх членів та що він вірний для тих, які йому вірні. Третя справа — це дуже нерегулярне доставляння „Свободи“ поштою, що теж є перешкодою в організації членів.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає тільки на останній запнати, бо ця справа є важлива і є багато нарікань. На жаль, в цьому не багато можна зробити, крім того, що вже зроблено. В останній раз приєняло велику газету для дві години, щоб вона була на пошті перед виходом останнього експресу. Децю поліпшено, але це не все і в цій справі не заведуться жадної можливості, щоб задовольнити побажання членів та усунути причину їхніх нарікань.

Семен Кучма, дел. відд. 117 з Нью Йорку, хоче знати, чому конвенція не відібувається в Нью Йорку, як це початково заповіджено, а тільки у Вашингтоні.

Д. Галичнин виєняє, що місце конвенції виєначає Головний Уряд на своїм останнім передконвенційним річчій засіданні. Він рішні перенести конвенцію з Нью Йорку до Вашингтону, бо мав на це право. Причиною того рішення було те, що конвенція в столиці матиме більше значення і більшу вартість, як для УНС, так і для тієї справи, яку він заступає. Вже дотеперішній перебіг конвенції виправдав це припущення.

Михайло Ликтей, дел. відд. 69 з Нью Йорку, мав той самий запнати, що його поставив перший дискусант, себто в справі оцінки грамот. У доповненні він ще хотів би знати деякі порівняння в цій справі з американськими асекураційними установами.

Гол. предс. Д. Галичнин виєняє, що 15 найбільш відомих і найбільш американських асекураційних компаній мають пересічну оцінку грамот від 103 до 112. Найбільше мають по 106, 107, 108 і 109, а тільки деякі по 103, як теж тільки деякі по 112. Отже оцінка грамот УНС є порівняльно дуже висока, бо виєнить 128%.

Панько Андрушків з відд. 146 з Дітройту, Міш., заторкує деякі людські справи свого відділу, описля що вертається до нових місячних виєнків для секретарів, до яких важко призвичаїтися.

Д. Галичнин виєняє, що людські справи поодиноких членів найкраще полагоджувати безпосередньо з головною канцелярією, бо вони не належать до конвенції. Щодо нових місячних виєнків — це правда, що до них не можна відразу призвичаїтися, тим більше, як минулий понад 50 років були в ужитку інші форми звітів. Але на це нема ради, УНСоз, як і всі інші більш асекураційні організації, мусів перейти на машинне виготовлення тих звітів, бо при збільшенні організації вже не було фізичних можливостей виготовляти їх старою системою.

Василь Жовнір, делегат відд. 393 з Нью Йорку, має запнати в справі пільногового УНСозом видання Енциклопедії Українства англійською мовою. Цей почин дуже похвальний і його з великим задоволенням прийняв весь український загаль. Проте, в українському виданні тієї книги були деякі серйозні недоліки, як у ділянках економії, мореплавання і т. п., а зокрема в ділянці Української Православної Церкви, на що звернула увагу і сама консистерія тієї Церкви в Парижі. Дискусант сам католик, але вважає своїм обов'язком звернути увагу на ту справу і він бажав би знати, чи Екзекутивна УНС поборила потрібні заходи, щоб ці недоліки виправити в англословному виданні Енциклопедії. Д. Галичнин: Свого часу було проголошено, що коли хтонебудь має будь-які заваги щодо Енциклопедії, повинен надіслати їх на адресу будь-кого члена редакції: д-ра Мишуги, проф. Кубійовича чи проф. Шереха, але найкраще такі посилати до „Свободи“ і ті заваги будуть використані. Енциклопедія вже в 65% переложена на англійську мову і треба сподіватися, що в передбаченому часі її видання буде закінчене.

Михайло Дубас, дел. 45 відд. з Філадельфії, хотів би знати, чи фонди, які УНСоз вложив у „Союзівку“, приєнуть тих 3%, що їх повинні приносит

на це тому говорено і не передбачається будь-яких труднощів. Щодо дальших інвестицій — уже теж була відповідь. Усе головніше покинуто, але тралляється, що стейт вимагає деяких додаткових інсталяцій, як це було цього року з алармовими дзвінками, що їх вимагав стейт після того, як згоріла одна пожежниця і були людські жертви. Тих випадків не можна наперед передбачити.

Іван Кравець, дел. відд. 140 відділу з Нонгстона, Огайо, зазначає, що раз-ту саму справу, про яку вже була мова, а саме, що тільки початкові літери, замість повних імен в місцевих виказах для секретарів, не є вистачають.

Василь Попович, делегат 367 відділу з Рачестера, Н. Й., думає, що Екзекутивна не поступила згідно зі статутом, призначаючи до Статутної Комісії двох осіб з одного стейту, замість з різних стейтів, як це статутом не є заборонено.

Д. Галичнин висловлює, що в Статутній Комісії немає двох осіб з того самого стейту, натомість є делегат з того самого стейту в іншій комісії і це статутом не є заборонено. На прикладах виказує, що в комісіях заступлено так, як тільки можна було.

Андрій Цейбак, дел. відд. 100 з Гері, Індіана: Його покликали до слова наперед і він уже властиво не має про що питати, бо його запити поставили вже інші делегати. Він, натомість, хоче висловити думку свою і заступлених ним членів, що головному передсідникові п. Д. Галичнину належить найбільша вдячність і признання, бо своєю працею він виконує солідно, чесно і патріотично.

Михайло Чагарин, дел. з відд. 206 з Вунсакета, хоче знати, чи вже були які зголошення старців на „Союзівку“, чи будуть там приймати теж сиріт та радить створити відповідний рід забезпечення для тих членів, що виплатили свої грамоти та відійшли з готівкою.

Д. Галичнин відповідає: Досі було усіх 5 зголошених старців, але 4 з них це були такі, яких діти не хотіли тримати та які запитували, чи на „Союзівку“ вони матимуть безплатне приміщення. Головна канцелярія їм відповіла, що ця справа це не є актуальна, та що вони будуть повідомлені, як тільки ситуація зміниться. Був теж один такий, який мав гроші і хотів заплатити належну ціну, щоб тільки бути між своїми людьми. Щодо сиріт — тепер є така ситуація, що властиво сиріт нема, бо як тільки яка трапиться, то негайно зголошуються багато осіб, що хочуть її адоптувати. Отже справа захисту для сиріт відпадає. Щодо тих членів, які відходять з готівкою, то для них немає потреби створити якийсь новий рід забезпечення, бо вони, якщо на це дозволяє їх вік, можуть вступити до будь-якого з існуючих родів.

Пилип Гарасимен, дел. відд. 8, хотів би, щоб так само, як головний секретар назвав ті відділи, які найбільше приєднали нових членів, щоб так само назвати ті відділи, які найбільше втратили членів.

Д. Галичнин не думає, щоб це в будь-чому допомогло, а про такі неприємні речі краще подробиць не видавати.

Петро Григорів, дел. 457 відділу з Нью Йорку, має доручення від репрезентованих ним членів просити висловити щодо локати Союзних капіталів. У звіті сказано, що понад 11 мільйонів улькованих в бондах. Ті члени, які приїхали недавно з Європи та пережили всілякі фінансові катастрофи, включно з розвалом держав, не вважають, щоб того роду фінансова політика була правильна. Він не думає, що будь-яке того роду потереження грозять теж цій країні, але економічні закони є всюди однакові і було б добре мати їх на увазі та не концентрувати локати капіталів, бо трапляються речі, яких не можна передбачити. Хотів би знати, як поступають інші організації. Якщо так само, то „ми будемо спокійні“.

Д. Галичнин зазначає, що майже кожна того роду організація, що наша, має приблизно 70 до 75% своїх капіталів улькованих в бондах. Він цілком розуміє цей запит, бо дискусія належить до тих людей, які переживали в системі, що були згорні засуджені на банкрутство. Це цілком певно не є трагічно-американським системою. Щодо інших інвестицій, наприклад, в реальність, того роду організацій, як УНС, мають це в додатку цілу низку законних обмежень. Відносно гіпотек-моргеджі, то добрих моргеджів досить трудно дістати і де тільки можна такі дістати, то УНСоюз їх бере.

Антін Скубья, дел. відділу 61, має кілька запитів до секретаря і редактора „Українського Тижневика“. А щодо звіту головного передсідника, то він висловлює своє повне довір'я.

Дальший провід нарадами зносу перебирає адв. М. Пізнак.

Олександра Зепко, дел. відд. 295 з Акрона, Огайо, має запит до Контрольної Комісії.

Марія Демидчук, відд. 293 з Врукліна, Н. Й. була на „Союзівку“ та знає, яку велику вагість має ця оселя для УНСоюзу і його членів та для українців взагалі. Своєю часу повідомлено, що вже в цьому році там відбудуться курси українства. Скільки молоді досі зголошилось на ці курси? Друге — чи передбачити там табори для дітей?

Д. Галичнин: Курси справді там відбудуться, хоч досі зголошилось тільки 24 студентів і студенток. Можливо, що до відкриття курсів зголоситься ще більше. Так само є в інших дитячі садки. Цією справою займається ЗУАДКомітет, який вже в цьому році хотів би примістити там дітей, але не відома, чи так швидко пошастить приготувати відповідні приміщення. Якщо б не пошастило в цьому році, то на наступний рік цей табір для дітей вже буде цілком певно.

Павло Федорів, відд. 385 з Мінеаполіса, має один запит: чи Головний Уряд має в плані якийсь більш полеті для тих членів, що платять свої вклади по 30 і по більше доларів, бо ті полеті, які ухвалено на попередній конвенції, є невислалі.

Д. Галичнин: Ця справа не є нова, бо її підносять на кожній конвенції і на кожних зборах. На теперішній конвенції ця сама справа включена в деякі конкретні пропозиції Статутної Комісії і при тій нагоді вона буде обговорена.

Д-р Володимир Оренчук з відд. 253 з Лудлов, Мас., видигає низку запитів щодо „Свободи“, але опісля ці запити відхиляються.

Іван Павловський з 230 відділу з Нонгстона, Огайо, наїзду до твердження у звіті про занепад поодиноких відділів і думає, що в цьому є теж вина головних урядників, які не всіма відділами інтересуються і є багато відділів, які це взагалі не бачили головного урядника на своїх зборах. Друга справа — це „Союзівка“. Ми тут багато про неї говоримо, але багато з нас її не бачили і ми вернемося до своїх членів з тим, з чим поїхали. Він пропонує, щоб наступна конвенція відбулася вже на „Союзівку“, щоб делегати її побачили і пізнали, тоді вони інакше говоритимуть про неї.

Д. Галичнин: Рядо відбули б конвенцію на „Союзівку“, але там це нема такого приміщення, щоб можна в ньому відбутися конвенції та примістити 500 осіб. Щодо занепадів відділів — він не перечить, що в поодиноких випадках можуть бути недостатні теж і з боку головних урядників, хоч не було це такого, щоб головний урядник не поїхав і не відвідав відділу, якщо була така потреба.

Іван Поточко, делегат відд. 163, висловлює побажання, щоб на місцевих виказах для секретарів подавати не тільки повні імена і прізвища членів, але теж і повні назви класів забезпечення.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає, що як неможливо подавати повних імен, тим менше можливо подавати повні назви класів забезпечення, бо на машині, на якій ці викази виготовлялись, нема місце більш, як теж немає більш машин, які таке місце мали б. Тут нічого не можна вдіяти і треба задовольнитись та призначитись до того, що є.

Василь Скебело, дел. 452 відд. з Іст Шікаго, Індіана, дучи на конвенцію, повертає на „Союзівку“ і бачив як

вона виглядала та що там діялось. Він бачив ремонт і думає, що там тільки кухня і їдальня могли дещо коштувати, а решта — причіплені двері, забитий цях — він не вірить, щоб ремонт міг коштувати 200,000 доларів. Бо він на таких роботах трохи розуміється, хоч не є експертом. Друга справа — управитель „Союзівки“. Він довідується, що ним є Данило Слободян, син головного касира. Хто його там наставив? Чи при ремонті Головний Уряд сам наглядів над роботами, чи в інший спосіб це роблено?

Заст. гол. предс. М. Лісогір відповідає: він не вірить, що делегат знає, що говорять. Хай би він узав собі „грубу книжку і олівць“ та побкав і все списав, що там зроблено, та підсумував. На всі роботи і закупки є рахунки. Заки починали будь-яку роботу — казали давати собі оцінку і передбачені кошти тих робіт кільком контракторам. І так, наприклад, за помалювання будинків внутрі і зовні один контрактор з недалекого Покіпіс виставляв рахунок на 23,000 доларів, що інший на 21 тисячу, а ту роботу виконали власними силами за 11,000 доларів. Ясно, що Головний Уряд не міг сам наглядати над усіма роботами, бо до того треба спеціалістів. Тому Гол. Уряд був заангажував архітекта Ястремського, який був відповідальний за ті роботи. Данило Слободян на становищі управителя „Союзівки“ не має нічого спільного з тим, що його батько є головним касиром. Переїхавши пост управителя, він зробив Союзівку велику прислугу. Гол. Уряд був раз заангажував одного кваліфікованого управителя „Союзівки“ напочатку 1953 року, але той швидко покинув. Опісля були проголошення в газеті, що пошукується такого управителя, але його не можна було знайти. Кожному відомо, що справа робітників тепер не легка, тим більше до сезонних робіт, як це є на „Союзівку“. Був ще один управитель, але захворів за тиждень перед відкриттям сезону і знову треба було скористати з послуги Данила Слободяна. Тут немає нічого спільного будь-яка фамілія. Данило Слободян був, крім того, загальним доглядцем над роботами і Гол. Уряд мав від нього кожного дня звіт про те, що і як робиться.

Гол. предс. Д. Галичнин додає: Данило Слободян призначав на управителя „Союзівки“ Головний Екзекутивний Комітет тому, що він на таку працю надається і на ній виправдався. Це немає нічого спільного з тим, що його батько є головним касиром. Головний Екзекутивний Комітет має повне довір'я до Данила Слободяна і цілком задовольнений його працею. Він є добрим робітником і він сам за себе відповідає. Щодо заяви п. Скебела, що ремонт не міг стільки коштувати, то ця заява виглядала досить дивно у світлі того, що п. Скебело сам сказав. З одної сторони він на роботі розуміється, а зараз потім заявляє, що не є експертом, але мимого того видає оцінку. Тому того роду заяву треба вважати злосбною, а не ретивою критикою. А щоб не було жадного сумніву, і щоб не було такого говорення, як оце ми почули від п. Скебела, то краще заплатити ще додатково 500 чи 1000 доларів, найняти експертів, щоб оцінили вартість оселі та перевірив там перебудов та щоб у майбутньому не було таких заяв, як п. Скебело, що він переїхався на оселю, кинув оком по ній і вже опісля, що все нічого не варт. Ви бачите, що п. Скебело зробив із „Союзівки“, цієї чудової оселі, якою можна пишатися усім українцям? Мовляв, „там двері причіплені, а там цях забити“ — що це за говорення? Це вже не є жадна критика, то є злосб, що говорять з тієї людини!

Конвенція прийняла відповідь гол. предс. Д. Галичнина довгими оплесками.

Голова конвенції адв. М. Пізнак повідомляє про рішення Президії конвенції, щоб звернути увагу делегатам, згл. кандидатам на різні уряди, щоб вони не вживали для виборчої пропаганди українського гербу — Тризуба.

На цьому він проголошує обідню перерву та відпочинок сесії до год. 2-ої пополудні.

ПОПОЛУДНЕВА СЕСІЯ 3-ГО ДНЯ КОНВЕНЦІЇ

Продовження дискусії над звітом гол. предс. Д. Галичнина

Голова конвенції адв. М. Пізнак відкриває пополуднєву сесію, призначаючи Василя Найдуха, дел. 242 відділу, 4-тим диверником, та проголошуючи продовження дискусії над звітом Д. Галичнина.

Д-р Я. Падох виголошує привіт для конвенції від Наукового Товариства ім. Шевченка.

Адв. Р. Смух з 221 відд. з Шікаго, Ілл., ставить формальне внесення на закриття дискусії над звітом Д. Галичнина, але з тим, щоб ті, які раніше зголошились до слова, мали нагоду висловити свою думку чи поставити свої запити. Він зі свого боку має запит про те, як розвивається Український Народний Союз у Канаді та які він має там вигляди на дальший розвиток. Рівночасно він бажав би довідатись чи і наскільки відповідно правді твердження, що УНСоюз у Канаді підтримує тільки одну політичну групу. Крім того — заважає: тут вже було висловлено багато великих похвал і признань, але для добра організації треба часом сказати і прикре слово, якщо воно правдиво.

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: Щодо розвитку УНСоюзу в Канаді, то це можна пізнати із звіту головного секретаря, в якому про це мова. В загальному можна ствердити, що хоч УНСоюз у Канаді розвивається не гірше, ніж у ЗДА, то все ж таки це далеко не використано всіх організаційних можливостей. Інше діло, що в Канаді натрапляється під цим оглядом на всілякі інші труднощі. Насамперед, на терені Канади існують подібні місцеві організації і вони поширюють твердження, що УНСоюз це „закордонна“ організація. Тим часом, УНСоюз ставиться дещо інакше до цієї справи. Поперше — УНСоюз стоїть на становищі, що в Канаді є місце не тільки для нього, але і для двох існуючих місцевих подібних організацій. Що саме думку підтримує УНС у своїй писаній і говорений пропаганді, переконуючи канадських українців, щоб вони вступали — очевидно — в першу чергу до УНС, але теж і до інших українських організацій замість вступати до чужих, УНСоюз у Канаді має більше членів, ніж обидві місцеві організації, отже братерсько-запомогова діянка серед канадських українців це далеко не розгорнена в такій ширині, як це можливо і там це є багато місця для праці. Все ж таки за останні чотири роки організаційна праця УНСоюзу в Канаді не представляється гірше, ніж у ЗДА. Щодо закиду про одностороннє партійно-політичне ставлення УНС в Канаді, то це не відповідає дійсності. Два дні тому відбулися наради конвенційних делегатів з Канади і хоч усі вони належать до одного угруповання, то вони самі зі свого боку підкреслювали потребу і konieczність, щоб УНС не робив жадних політичних різниць і трактував однаково та однаково відносився до всіх групвань не тільки в своєму власному інтересі, але і в інтересі всієї української спільноти та української справи. Таку політику заступає і реалізує теж і Головний Уряд та головна канцелярія. Інше діло, що в УНСоюзі в Канаді грає головну роль те угруповання, яке в Канаді було раніше, бо новоприбулі, які створили інші угруповання, це не зуміли включитися в УНСоюз у такій мірі, щоб відігравати в ньому таку роль, яку в інших обставинах могли б. Проте — і це треба підкреслити — навіть самі члени того угруповання, яке грає головну роль в Союзі в Канаді, є за тим, щоб власне на терені УНСоюзу в Канаді не було жадних різниць та жадних партійно-політичних привілеїв. З задоволенням треба підкреслити, що таке становище є розумне і єдиноправильне. Для вичерпання дискусії в справі УНС в Канаді, треба ще згадати про гіпотек-моргеджі на канадському терені. Деякі канадські члени роблять УНСоюзівські закиди, що він не поступає справедливо і правильно, відмовляючи своїх гіпотечних інвестицій на терені Канади. Діло в тому, що коли УНС признає моргеджі в ЗДА, то аскураційні департаменти вважають їх за таку саму добру інвестицію капіталу, як і в бондах. Інакше мається справа в Канаді, і тут УНС зустрічається насамперед з законними труднощами і тому він не може поступати інакше, як поступає, без

Конгресмен МекКормик з Массачусетс промовляв під час одної із конвенційних сесій, високо оцінюючи українських жертв в боротьбі проти комунізму і російського імперіалізму та стверджуючи, що з цього повинні брати собі приклад всі інші країни вільного світу з Америкою на чолі. Біля конгресмена МекКормика сидять за президиальним столом (від ліва) д-р Галан, заст. голови конвенції, голова конвенції адв. М. Пізнак, стоїть за столом п. М. Давискіба, головний радник УНСоюзу з Массачусетс, а справа сидить п-ні Н. Гіббайло-Гіббоис, секретарка конвенції.

уваги на те, чи це подобається йому та поодиноким його членам, чи ні. Аскураційні закони в Канаді признають достаточну гарантію інвестованих капіталів у Канаді тільки бонди, державні, місцеві та публічні житковості. Натомість, моргеджі не вважаються такою запорукою. Ми маємо деякі моргеджі в Канаді, але тільки з тих грошей, які лишаються. Наприклад, як ми маємо зібраних у Канаді 65,000 доларів, то згідно з канадськими аскураційними законами ми повинні щонайменше 60,000 доларів інвестувати в бондах, а дальших 5,000 дол. можемо вже есентуально використати на моргеджі. Такий є стан і ми не можемо його змінити.

Адв. М. Пізнак представляє конгресмена Джана В. МекКормика, демократа з Массачусетс та віддає йому слово.

ПРОМОВА КОНГРЕСМЕНА МЕККОРМІКА

Конгресмен МекКормик насамперед висловлює свою радість з нагоди перебувати на конвенції великої української організації. Україна становить сьогодні найбільш т. зв. меншину в Совєтському Союзі. Він ніколи не погодиться з тим, щоб така країна, як Україна, перебувала в неволі. Він знає історію України. Всі пригадуємо 1917-20 роки та Українську Народну Республіку. Проте, заки ця нова республіка потрапила розгорнути свої сили, вона впала жертвою большевизму. Він вірить і Бог допоможе, що це вже не надовго. Треба радити, що українці не занедбуть свої державної традиції, доказом якої є їхній державний уряд на вигнанні. Українські надії на визволення не здійснились і під час другої світової війни. Але Україна зберегла і виявила свій дух волі і в цьому не мала заслуги теж американських українців. Що ж нам робити в Америці, щоб допомогти у визвольних змаганнях поновлених народів? Він за свій довгий час у Конгресі завжди боровся проти комунізму. Вже від 1934-го року він належав до спеціальної конгресової комісії, яка прослідкувала світового бивника — большевизм. У світі вже було багато диктатур і диктатур, але всі вони зникли. Всі, що вірили в Бога та віряли у волю, вірили теж і в кінець большевизму. Тільки зникнення комунізму можна прийняти агресію та встановити справжній мир. Що нам робити на виклик такої дивовиської сили, як комунізм? Гітлеризм і комунізм, це точно те саме, хоч і у дещо змінній формі. Це світові бивники. Вони змагають до своїх злочинних мети всіми ще більш злочинними засобами. Ми є громадянами країни, яку доля вибрала на те, щоб розправитись з комунізмом. Вашингтон сьогодні репрезентує волю і життя, а Москва є символом рабства і смерті. Ми мусимо докласти всіх сил, щоб наша країна перемогла смерть, і врятувала життя. Ми повинні бути сильні не тільки духовно, але і фізично, військово. Це є в інтересі миру і життя. В боротьбі за це ми повинні бути готові на кожну жертву. Ми мусимо не тільки бути проти комунізму, нам треба його активно поборювати на всіх фронтах і всіх ділянках. Ми повинні визначувати побосниця. Проблема не тільки в тому, що ми хочемо, але і що ми повинні робити. А в тій повинності є теж і допомога в боротьбі за волю та життя, що поновлено. Комуністи мають увагу тільки перед силою і ми повинні показати їм таку силу. Ми повинні бути сильні не тільки для оборони, але і для перемоги. Великою складовою частиною тієї нашої сили є визвольні рухи поновлених народів за залізною заслоною. Будьмо сильні, будьмо найсильніші в усьому. Ми переможемо і принесемо волю тим, що поновлено!

Промову конгресмена МекКормика приляви прийняли бурхливими оплесками.

Голова конвенції адв. М. Пізнак, дякуючи конгресменові за його слова надії та зохоти, звертає увагу, що між делегатами на цій конвенції є велика група новоприбулих українців, які власне так, як він, оцінюють большевизм, бо знають його з власної практики та власної боротьби проти нього. На заклик адв. М. Пізнака всі делегати з-поміж новоприбулих встають, а конгресмен і конвенція їх щиро оплескують.

ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД ЗВІТОМ Д. ГАЛИЧНИНА

Григорій Тимчій, дел. відд. 347, з Мілвіл, Н. Дж., має два запити: 1) чому не вільно видавати 20-літньої вивільної грамоти в стейті Нью Джерсі, 2) яку платню має адміністратор „Союзівки“ Д. Слободян?

Гол. предс. Д. Галичнин відповідає: Г. Тимчій має рацію, коли питає про 20-літню вивільнувальну грамоту в стейті Нью Джерсі, бо це його болить, що в інших стейтах можна видавати таку грамоту, а в стейті Нью Джерсі ні. Це вже є химера американських законів. УНС видавав ці грамоти в Нью Джерсі, починаючи від 1926-го року і щойно минулого року стейт аскураційні власті звернули увагу, що це було непра-

Конгресмен МекКормик в оточенні делегатів з Массачусетс.

вильно. Ці грамоти, що вже були видані, є, очевидно, важкі, але дальших цього року грамот не можна видавати, бо в стейті це досі немає закону, який дозволяв би на видавання вивільнувальних грамот для дорослих, хоч можна їх видавати для дітей. В інших стейтах справа малася навпаки, що для дорослих вільно було видавати такі грамоти уже 30-40 років тому, а для дітей почато видавати їх тільки яких 20 років тому. Стейт Нью Джерсі в тому відношенні, цілком перевернений, бо дозволяє видавати для дітей, а для дорослих він це досі не змінює закону. Минулого року затвердив, що справу на зборах представників братерсько-запомогових організацій в Атлантик Сіті і тоді комітентер забезпечення признав, що це є нерозумний закон, тим більше, що такі грамоти видавав від 30 років не тільки Союз, але й інші організації, аж нагло стейт „збудився“ та пригадав собі, що це є проти закону. Проте можна сподіватись, що в найближчому часі цей закон буде змінений і в цьому напрямку пращастись, бо той закон не має жадного узасаднення. Друга справа — яку платню має управитель „Союзівки“ п. Данило Слободян? Данило Слободян не був заангажований спеціально до того, щоб бути управителем „Союзівки“. Він працює в головній канцелярії вже від того часу, як вернувся з війни, де він був капітаном в американській армії. Тоді, коли його заангажовано до праці, було трудно дістати робітника. Батько його сам був проти того, щоб його брати до праці, побоюючись, щоб з того не роблено помилкових висновків. Але в тодішніх обставинах він сам, Д. Галичнин, рекомендував не дивитись на це і таки прийняти Д. Слободяна до праці в головній канцелярії. До праці він прийшов після того, як його звільнено з шпиталю, в якому він лікувався з важких ран, що їх відніс під час війни на фронті. В канцелярії він почав працювати, маючи початкову платню 35 доларів тиждень, так як зачинає кожний робітник. З уваги на батька, що є касиром УНС, не роблено жадних різниць, бо Данило Слободян сам за себе і за свою працю відповідає і він має свої власні заслуги, які виправдують його працю в Союзі. Починаючи від 35 доларів, він мав потім 40, 45, 50 дол. і т. д., так само, як усі інші робітники, аж дійшов до 63 доларів тиждень платні. Після того, як він пішов на „Союзівку“, в додатку пішов зі своїм автотом та зі своїм верстатом, які поставив цілком до розпорядження „Союзівки“, йому додано ще 30 доларів тиждень.

Данило Слободян, що бере участь у конвенції, як делегат 2-го відділу, виступав і додає, показуючи свою платню конвертку, що його платня тиждень вносить на чистоту 60 доларів і 19 центів. При цьому він додає, що коли б він мав працювати на „Союзівку“ за гроші, він уже давно був би ту працю покинув, бо тих 60 доларів не є ніякою платнею за тих 10, 12, 14, а то й 16 днів денно праці, яку йому приходиться виконувати.

Заяву п. Д. Слободяна конвенція прийняла оплесками. Осип Дячинин, дел. 465 відділу з Канади, пропонує би закінчити дискусію, але коли її продовжують, то він має два запити: 1) як мається справа есентуально злуки Союзів, і 2) чи канадські члени УНС матимуть однакові права і привілеї щодо дому старців на „Союзівку“?

Д. Галичнин відповідає: Справа злуки Союзів уже давня і її історія відома. Український Народний Союз зі свого боку робив усе можливе та йшов на найдальші уступки, щоб до такої злуки doprowadити, але в цьому він натрапляв на перешкоди і такі вимоги з боку інших організацій, на які трудно було погодитись, якщо мати на увазі добру своєї організації. Справа есентуальної злуки завжди актуальна, але вона не належить до тих нагальних, які треба роз'ясувати негайно. Упродовж останніх двох років у цій справі вже не роблено жадних заходів, бо їх роблено багато в попередніх роках. УНСоюз скликав у цій справі спільні наради, давав різні пропозиції і застереження, але він завжди зустрічався з всілякими підозріннями з боку представників іншої організації, які вважали, що УНСоюз, як більша організація, хоче їх „з'їсти“. УНСоюз у цій справі вже не може далі йти, як пішов, та не буде інших „просити на колінах“, щоб вони об'єднувались, якщо вони собі цього не бажать. Щодо канадських членів і їх привілеїв відносно „Союзівки“, то справа цілком ясна: вони мають не тільки всі ті права і привілеї, що їх мають члени в стейтах, але до них Головний Уряд, за апробатою всього членства, завжди ставився і ставиться з підкресленою прихильністю та дає їм, де тільки може, спеціальні права, йдучи їм спеціально на зустріч. Те саме повинні і до „Союзівки“. Як уже буде відкритий діл для старців і коли б такі старці були між членами УНС в Канаді, то для них не тільки буде місце на „Союзівку“, але й Головний Уряд зі свого боку буде робити все можливе, щоб допомогти їм полатити формальності переїзду і т. п.

Іван Бішко, дел. 325 відд. з Брукліну, запитав, чи можливо, щоб поодинокі відділи мали своїх організаторів.

Д. Галичнин відповідає, що для поодиноких відділів є дуже важко вдержувати таких організаторів, але є дуже побажання, щоб організатори мали бодай поодинокі місцевості. В цьому потрібна допомога відділових урядників і побажанням є, щоб делегати, вернувшись до своїх місцевостей, підшукали організаторів, а опісля повідомили про це Головному Канцелярію. Заангажування організаторів у поодинокі місцевостях цілком певно допомогло б в організації нових членів впродовж нового чотирирічного періоду.

Євстахій Гомотюк, дел. відд. 277 з Гартфорду, Конн., хоче знати, як ставиться Головний Уряд до запомогових нас хворих по відділах, скільки таких нас існує, скільки виплатили вони хворим у звітному часі та чи мають вони окремі статуту. Друга справа — допомога студентам в рамках привіднування і вдержування в УНС молоді.

Д. Галичнин відповідає: братські каси хворих має приблизно 50% відділів давніших. Від 1930 року таких нас не твориться, хоч Головний Уряд постійно звертає увагу та рекомендує творення таких кас. Все ж таки за останні чверть сторіччя створено такі каси тільки при чотирьох нових відділах. Щодо студентів, УНС, як відомо, на кожній попередній конвенції та річних зборах Головного Уряду ухвалював по 2,000 доларів з народного фонду на стипендії, але тих студентів було щораз більше, — на останній конвенції було вже 108 таких, що бажали стипендій, — отже як на таку кількість розділити таку малу суму, яку можна виснажити на стипендії, то це так роздірблено цей фонд, що він практично не має більшій вартості. Тому вже минула конвенція стала на становищі, що коли ці фонди використати спільно, наприклад, на курси українства, то з того буде більша користь і для студентів, і для нашої організації.

Петро Котельницький, дел. 189 відд. з Філадельфії, зголошується до слова в справі допомоги спортсменам, які не мають свого окремого органу.

Голова конвенції адв. М. Пізнак стверджує, що ця справа належатиме до дальшої точки наради над пляном праці та заявляє, що список зголошених до дискусії над звітом гол. предс. Д. Галичнина вчирчано і він прийме внесення, щоб ухвалити йому заяву довір'я.

Численні делегати ставлять такий внесок і численні делегати висок піддержують. Підданий під голосування внесок конвенція приймає та одноголосно і вставанням з місця ухвалює гол. предс. Д. Галичнин заяву довір'я з признанням за його віддану працю для УНСоюзу.

ВИСТУП КОНГРЕСМЕНА К. Б. КІТІНГА

Представлений делегатам головою конвенції адв. М. Пізнаком, конгресмен Кенат В. Кітінг з Рачестера, висловив насамперед своє задоволення з можливості дістатися на конвенцію „цієї великої української і американської організації“, Українського Народного Союзу, яку він так добре знає із її діяльності в країні та в його районі. З українцями в Рачестер він часто має до діла і він думає, що українці, це „найбільша бойова сила проти комунізму“ дома і закордоном в цілому світі. Це тому, що вони самі найкраще знають комуністичне лихо. Не можна б забувати, що українці пізнали

злочинну комуністичну систему та боролись проти неї вже тоді, як світ взагалі, а Америка зокрема комунізму взагалі не розуміли та коли він ще не становив такої великої загрози, як тепер. Конгресмен знає невиправдану працю УНСОЮЗУ та його членства для освіднення Америки перед комуністичною загрозою, та високо цю працю оцінює. Він думає, Америка повинна користатися з багатого досвіду українців та при їх допомозі розбудувати „кращу Америку“ і перемогти більшовизм. Український Народний Союз — це „найкраща організація, з величезними заслугами для Америки“.

Твердження конгресмена Кітінга делегати прийняли з великим одушевленням. Голова конвенції дякує конгресменові та дозволяє рачетерській делегації віддалитись для спільної з конгресменом Кітінгом фотосвітлинки.

П-ні Анна Цюпик пропонує перевести збірку на те, щоб закупити відповідні книжки про Україну англійською мовою і подарувати їх тим сенаторам та конгресменам, які на цій конвенції виступають.

Д. Галичнин висловлює, що збірка не треба переводити, але він гарячо рекомендує делегатам, щоб взяли собі до серця слова п-ні Цюпик та самі між собою постарались цю думку зреалізувати.

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ІНШИХ ЧЛЕНІВ ГОЛ. УРЯДУ

Голова конвенції адв. М. Пізнак висловлює думку, що в дискусії над звітом гол. преде. Д. Галичнина висловлено всі важливі проблеми та що дискусія над звітами інших урядників буде вже коротша і тому він пропонує, щоб даліша дискусія велася вже спільно над звітами усіх інших членів Головного Уряду, на що конвенція погоджується.

Микола Комуницький, делегат 194 відділу з Нью-Йорку, зголюється до слави із запитом до звіту головного касира Романа Слободяна. В довшій промові та подрібними цифрами на поодиноких сторінках звіту гол. касира і порівняннями із річними та місячними касовими звітами за попередні 4 роки дискусію викazuje цілу низку розходжень і неточностей в кінцевому звіті в таких справах, як приходи, розходи і баланс друкарні „Свободи“, продажу і купна бондів та адміністрації „Союзівки“.

Д-р В. Галан, який перебував у заступстві даліше ведення конвенції, виправдується перед делегатами, що дозволив дискусію забрати своїм словом багато більше часу, ніж встановлено, але він думає, що це було для добра організації, щоб видивити та висвітлити всі неточності, які могли трапитись.

Із залі поставлено висновок, щоб гол. касир Р. Слободяна не відповідав на видивити запити та поставлені запити тепер, бо це цифрово скомплькована справа, за якою важко слідкувати невташним чином в рахунок новинам. Натомість п. Слободяна повинен окремо зійтись з дискусіантом і ці справи висвітлити.

Р. Слободяна погоджується з тією пропозицією, але для загального висноження додає, що дискусіант має настільки рацію щодо незгоди даних рубрик, бо ці рубрики в поодиноких звітах інакше подані. Це значить, що в подрібному звіті ці поодинокі рубрики відповідно „розбиті“ на ряд „лідрубрик“, тоді коди в загальних звітах вони „схомасовані“. Значить, в кінцевих рахунокових замкненнях у всіх звітах різниці нема. Конкретними прикладами доказує правдивість свого твердження. В заключенні він стверджує, що Комуницький справді з великою увагою мусів не тільки прочитати, але і простудіювати касові звіти, що касирів може справити тільки велику приємність. Згідно з побажаннями конвенції, він погоджується дати дискусіантові окремо всі бажані висноження. Додатково гол. касир дає потрібні висноження щодо фінансового вкладу та ремонту і адміністрації Союзівки. Ті з членів УНС, що були на Союзівці не тільки для критики, але для оцінки, знають її вартість. Були такі, що вартість цієї оселі оцінювали на пів мільйона доларів. Помірно до цього, як УНСОЮЗ був вложений у Союзівку приблизно 102,000 доларів, у Нью-Йорку відбувалися Союзівські збори, на яких показано і прочитано листи з пропозицією відкупити ту оселю від УНС і була нагода заробити приблизно 45,000 доларів. Але тоді всі приватні на зборах члени однодушно доряджували відкупити пропозицію та зрезигнувати із заробитку, тільки задержати оселю. Головний Уряд має конвенційну ухвалу, щоб придати таку оселю і він ту ухвалу виконав. П. Галичнин попередньо заявив, що через Союзівку він уже два роки не мав вакацій. Те саме може сказати про себе і п. Слободяна. Не для своєї приємності, але для Союзівки і УНС він зробив на Союзівку понад 2,000 миль дороги на свій власний кошт, заплативши в додатку за кожну пропану на Союзівці ніч та за кожний спокитний там обід чи вечерю.

Ці та даліші висноження п. Слободяна конвенція прийняла бурхливими оплесками.

Андрій Косович, делег. 106-го відділу з Шікаго має запит до Контрольної Комісії. Загально відома справа, що в 1950 р. були затратились бонди вартості 60,000 доларів. Про це немає згадки ані в звіті касира, ані в звіті Контрольної Комісії, хоч того роду справ в жадному разі не можна закривати, а навпаки, треба їх якнайточніше висвітлити.

Степан Куропас, голова Контрольної Комісії, відповідає: Делегат 106-го відділу має повну рацію, того роду справ не можна закривати і їх не закрито, тільки делегат, виходило б, не читав всіх звітів Контрольної Комісії. В її звіті з 1950-го року сказано, що бонди вартості 60,000 доларів затратились при виміні і рівночасно подано, що забезпеченева компанія що втрату поклала, разом з належними за неї відсотками, заплатилиши УНСОЮЗОВІ понад 62,000 доларів. Значить УНСОЮЗ вже тоді, безпосередньо після втрати бондів, не був відніс жадної втрати. А даліше, в звіті Контрольної Комісії з 1953-го року знову подано, що бонди знайшлися та висношено в який спосіб. Тому, що ця справа з втратою і знайденням бондів в нічому не вплинула на будьякі зміни в мажтовому стані організації, Контрольна Комісія, виснаживши цю справу в попередніх звітах та повідомленнях, не мала потреби повторювати її ще раз у конвенційному звіті. Але добре, що делегат підніс цю справу, бо це дало нагоду розв'язати всякі можливі сумніви.

Павло Заболоцький, делегат 371 відділу з Ньюарку, пригадує, що гол. касир Р. Слободяна у своєму звіті зробив деякий закид новій імміграції, що вона, мовляв, не включилася в працю УНСОЮЗУ. Чи він може піддержати це твердження відповідними аргументами, бо з уст інших головних урядників можна було почути протилежні заперечення і теж підшукано, що власне новій імміграції УНСОЮЗ завдячує свій найкращий розвиток у звітному часі.

Гол. кас. Роман Слободяна радий, що делегат видивити цю справу, хоч і не цілком точно. Бо він ані у своєму звіті, ані у відповідях на запити чи при будь-якій іншій нагоді ніколи не видивав закиданого йому твердження, бо воно було б проти фактичного стану. Це бо факт, що власне новій імміграції УНСОЮЗ завдячує не тільки своїм виїмковим організаційним успіхам за останні роки, але теж і оживлення інших діялук союзівської праці. Натомість можна ствердити, що нова імміграція не включилася в працю УНСОЮЗУ в такій мірі, як цього можна б від неї вимагати, беручи до уваги її свідомість, її патріотизм та її політичний характер. Правда, до УНСОЮЗУ вступило приблизно 23,000 нових іммігрантів і всі ми, зокрема старі піонери, дуже раді, що багато десятків представників тієї новоприбулої імміграції мають вже на цій конвенції. Проте, 23,000 на всіх приблизно 100,000 новоприбулих іммігрантів дає повне право піднести, що ця нова імміграція не виявила ще досі такого розуміння вартості і значення УНСОЮЗУ, як цього можна б від неї сподіватись. Р. Слободяна вірить, що в найближчому часі та при відповідній організаційній праці цей рекорд нової імміграції не дасть причини навіть до такого малого докору, як оце піднесено. УНСОЮЗ, що дав найбільший моральний і фінансовий вклад в початкову оборону, опісля допомоги і вікниці в переселення

З нагоди 23-ої онвенції УНСОЮЗУ відбувся бенкет, в якому взяло участь понад 500 делегатів і гостей. Бенкет, який включав теж артистичну програму, був головним форумом, на якому делегати американських представників, які вважали собі за честь і привілей виступати на цій конвенції.

та у влаштування нової імміграції, має моральне право того роду справи видавати, бо вони є в нашому спільному інтересі та в інтересі добра української визвольної справи.

Д-р Василь Палідвор, делегат 350-го відділу, не хотів забирати слова, але спонукаючи його до того виступи деяких його папередників, зокрема тих, що говорили про карпеті, твері і цвпшки на Союзівці. Того роду дебати викликають деякі сумніви щодо рівня і вартості делегатів і тому він гарячо закликає до вдержання дебат на відповідному рівні, гідному цієї великої і славної організації.

Пригадку д-ра Палідвора конвенція приймє довгими оплесками.

Іван Іванчук, делег. 175-го відділу з Дітройту, висловлює насамперед свою радість з приводу того, що Головний Уряд остаточно рішився перевести в життя думку про курси українознавства, яку він обстоював ще бувши членом Головного Контрольної Комісії в попередній каденції. Він рівночасно запитує заст. гол. преде. І. Лисогора, чи Головний Уряд має будь-які даліші плани щодо організації молоді.

І. Лисогор відповідає, що проблема молоді є одною з головних турбот і старань Головного Уряду. Багато в цьому напрямку вже зроблено, дещо мало успіх, а дещо не мало. Теж не думає Гол. Уряд на цьому зупинятись. Крім догеперішніх практик, у плані є ще ціла низка інших акцій, які окружні з'їзди молоді, поширення Клубів молоді УНС, т.п., як теж розбудова літнякових уже на цей рік курсів. Головним завданням яких буде приготувати та виховати літер молодішої генерації, бо тільки вони зможуть найкраще до генерації охопити та включити в творчий процес УНС.

Петро Сіцилійський, делег. 11-го відділу з Пенсильвенії, коче- знати, чи УНСОЮЗ виплачував, посмертне за своїх членів- воїнів, що згинувли в останній війні та чи він має відповідний план на випадок нової війни, яка може бути в тисячу разів страшніша.

Гол. преде. Д. Галичнин висловлює: УНСОЮЗ, як і всі інші асекураційні компанії, має в своєму статуті клявузу, яка змывляє його від виплати посмертного за членів, які згинувли у війні. Проте, ця клявуза є радше застереженням охороною організації перед невідомим, себто, коли б стався такий випадок, про який згадав дискусіант, що війна могла б бути в „тисячу разів“ страшніша та коштувала стільки жертв, виплата посмертного після яких могла б потрапити основами організації. Отже, це тільки застереження на найгірший випадок, бо досі Український Народний Союз виплатив тисячі посмертних за тих своїх членів, що життя своє віддали в боротьбі за волю під час другої світової війни, як теж і під час війни в Кореї, що є ствердженням у звичай. Проте, клявуза в статуті мусить лишитись на випадок непередбаченої катастрофи.

Максим Парашук, делег. 288-го відділу з Пенсильвенії, не має жадного запиту, але хоче тільки висловити жалє з того приводу, що тут під час дебат видивити низку докорів і скарж на адресу Головного Уряду, якому належить тільки вдячність за його віддану і жертвенну працю для добра УНСОЮЗУ. Для порядку він тільки хоче спитати, як УНСОЮЗ виплачує за помогою та якими мотивами він у такій виплаті керується.

Гол. касир Р. Слободяна відповідає, що за помогою виплачується виключно на базі оправданих та статутних причин. Є великі відділи, члени яких одержали мінімальну за помогою, бо їм не потребували, але з натомість малі відділи велика частина членів яких таку за помогою одержала. Є члени, які з уваги на їхнє каліцтво чи хворобу вибрати за помогою на суму вартості їхньої грамоти, в нічому не порушуючи самої грамоти. Але це є ті на правду оправдані випадки, тому він апелює до урядників відділів, щоб власне для таких найкоченіших випадків зарезерували за помогою фонди.

Дмитро Медницький, делег. 167-го відділу з Толідо, Огайо, хоче знати, чи УНСОЮЗ дає позички на приватну власність.

Гол. преде. Д. Галичнин заявляє, що такі позички даєтьс, якщо вони тільки відповідають інвестиційним вимогам. Іван Малко, делег. 320-го відділу, резигнує зі свого права голосу, бо його запит був уже відповіджений.

Юліян Павчак, делег. 153 відділу з Брукліна, заки поставити запит, хоче висловити думку, що Гол. Уряд сам заявив у тому, що витрачено багато часу на дебати в справі Союзівки. Це можна було оминути, коли б у цій справі був представлений конвенції окремий звіт. Його запит такий: у звіті касира є рубрика 509 доларів за позичання рахунокових машин. Чому ті машини позичаєтьс, а не купитьс на власність.

Гол. преде. Д. Галичнин висловлює, що тих машин не можна купити, бо вони не є в продажу. Їх виробляє тільки одна фірма і їх позичає, а не продає. Теж усі інші організації чи підприємства, які користуютьс такими модерними машинами, позичають їх.

Іван Кравчинський, делег. відділу 200, запитує, хто робить інвестиції союзівських фондів, касир чи всі члени Екзекутивної, та чи ці інвестиції можна робити в точно означених стейтах, чи в усіх.

Гол. касир Р. Слободяна висловлює, що інвестиції робить колегіально Головний Екзекутивний Комітет та що їх можна робити в цілій країні.

Гол. конвенції адв. М. Пізнак стверджує, що список зголюшений до дискусії над звітами членів Головного Уряду вичерпаний та що він має спільне висноження дел. 8-го відділу з Іонкерс п. Василя Мандзія та дел. 6-го відділу п. Андрія Бонка, щоб закрити дискусію і прийняти звіт Головного Уряду, ухвалюючи йому заяву довір'я.

Делегати відділів 371-го, 210-го та багатьох інших піддержують анекск, який голова конвенції піддає під голосування.

Конвенція встановлює з місць та оплесками приймє завіт усіх членів Головного Уряду та ухвалює ім заяву довір'я.

На цьому закінчено сесію третього дня конвенції. Гол. конвенції адв. М. Пізнак пригадує, що в год. 8-мй ввечері відбується конвенційний бенкет, з виступами важливих представників уряду і Конгресу.

КОНВЕНЦІЙНИЙ БЕНКЕТ

Конвенційний бенкет почався о год. 8-йй ввечері та він бувся у великій залі готелю Статлер, де відбувалася конвенція. В бенкеті взяло участь понад 600 осіб, делегатів і гостей. Тостмаством бенкету був головний касир п. Роман Слободяна, а американських гостей представляли на перемінку — демократів заст. гол. предсідника п. Н. Лисогор, а республіканців голова конвенції адв. М. Пізнак. Формальну частину бенкету відкрив п. Герман, вітаючи гостей і делегатів з нагоди 60-річчя УНСОЮЗУ. Він згадав, як то 60 років тому у Шамоні, Пенсильвенія, в малому містечку вуглекопів, починалася та велика організація, 60-річчя якої тепер обходимо та попросив о. д-ра Пилипця, українського католицького пароха Вашингтону, щоб провів молитву, що о. Пилипець і зробив, просячи Божого благословення для УНСОЮЗУ, зібраних делегатів і гостей, для країни і народу та відмовляючи „Отче Наш“.

ВИСТУП Д. ГАЛИЧНИНА

Після ввечері п. Герман віддав слово голові УНС п. Д. Галичнину, який українською мовою започаткував серію промов, заклинаючи зібраних на конвенції представників УНСОЮЗУ, а через них і все членство, продовжувати і збільшувати свої зусилля і працю на допомогу визвольним змаганням України. Він зокрема поручав задержати традицію і теж з нагоди конвенції скласти пожертви на цілі Українського Народного Фонду.

Першим американським промовцем на бенкеті був представлений п. Лисогором відомий приятель українців та української визвольної справи, колишній комішенер переміжних війн Едвард О. Коннор.

ПРОМОВА Е. О'КОННОРА

Мр. О'Коннор, починаючи свою промову українським „Пані і панове“, згадав коротко про свої дотеперішні зв'язки з українцями та українською проблематикою і висловив, що в державному департаменті це й досі мають голос люди, які вважались „експертами“ в східно-європейських справах, але які ігнорують або легковажать один з найбільших і найважливіших аргументів у теперішній боротьбі злилого світу проти більшовизму, себто визвольні змагання українського та інших поневолених народів. У далішій промові мр. О'Коннор навів багато відомих фактів з тієї боротьби, яка йде по лінії найкращих американських традицій, відповівши найвищим ідеалам американської Декларації Незалежності, Конституції і Хартії Прав та становить найважливішу ділянку в теперішньому світовому змаганні. Мр. О'Коннор висловив надію і впевненість, що ця боротьба викінчить так знайде відповідне зрозуміння у вільному світі та спільними зусиллями закінчиться повною перемогою волі над більшовицькою неволюю. Тоді український нарід займе почесне місце серед вільних народів світу, бо і в їх обороні він принесе гекатомби жертв крові і майна.

Едвард О'Коннор, колишній комішенер Д.П. і тепер зв'язаний з конгресовою комісією Керстена для розслідження більшовицьких завоювань, був одним з перших промовців на конвенційному бенкеті УНСОЮЗУ. М-р О'Коннор — відомий приятель українців та їхніх змагань. Своєю промовою він зачав українським зверненням: „Пані і панове“ та, перелік низку горівнянь між американськими і українськими зпівольними змаганнями, закінчив її теж словами українського національного гімну: „Ще не вмерла України!“

ВИСТУП КОНГРЕСМЕНА М. ФІГЕНА

Конгресмен Майкел Фіген з черги висловив свою радість з цього побуту між українцями, про жертвенні змагання до волі яких він має нагоду багато читати і чути. Одним з найбільш переконалих прикладів творчої вартості українців можна вважати Український Народний Союз. Але така організація може розвинути тільки в обставинах волі, яка, на жаль, не існує в самій Україні. Конгресмен вважє, що змагання до волі і незалежності українського народу заслуговує на максимальну підтримку, бо вона є в найвищому інтересі Америки і всього вільного світу. Дух української волі ніколи не підкорявся московській брутальності і сьогодні вже теж в Америці щораз більше людей, між ними і відповідальних державних мужів, які здають собі справу, що від тієї української волі може залежати й наша власна воля та незалежність.

ТОСТ НА ЧЕСТЬ ПРЕЗИДЕНТА КРАЇНИ

Перебираючи даліше представлення гостей, адв. М. Пізнак, а за ним і всі приватні, вставили в місці, піднесли тост на честь „одного з найбільших оборонців волі“, президента Двайта Д. Айзенгаера.

ВИСТУП КОНГРЕСМЕНА Ч. КЕРСТЕНА

Представлений адв. М. Пізнаком конгресмен Чарлз Керстен насамперед ствердив, що 21 рік тому Америка зробила велику помилку, визнавши формально ДСРР. Тоді вона не здавала собі справи, кого вона визнає. Бо визнала гола чортівську ідею, яка вже тоді мала за головну мету поневолення або знищення світу. Від самого початку свого існування той чортівський режим намагався виховати для своїх злочинних цілей виродків без Бога, чести і сумління, бо тільки на таких він може опиратись. Промовць вірить, що ЗДА раніше або пізніше одверто визнають свою помилку та відкинуть визнання тої системи. Цим Америка знову поверне до своєї світлої традиції, поверне до правильного шляху і це пріспішить процес визволення поневолених Москвою народів, у першу чергу українського, який так героїчно боретьс за свою волю.

Конгресмен Керстен тількищо скінчив свою промову, в якій домагався зрівняти дипломатичні зв'язки з Совєтським Союзом та „активної визвольної політики“ ЗДА у відношенні до України й інших поневолених народів. Йому дякує за виступ голова конвенції, адв. М. Пізнак, що разом з п. Н. Лисогором, попереднім заст. голови УНСОЮЗУ, наперекір представлєтьс гостей на бенкеті. Посередній сидить задувано п. Григорій Герман — головний секретар УНСОЮЗУ, що був тостмастром бенкету. З боки сидять: ен. Новак (ліва) і голова УНСОЮЗУ п. Д. Галичнин (справа).

ВИСТУП СЕНАТОРА І. АЙВСА

З черги промовляв представлений адв. М. Пізнаком сенатор Ірвінг Айвс. Він радий, що може бути тут і шпанауати те, що УНСОЮЗ робить і робить для кращого взаємного розуміння між американцями й українцями. Тим самим він ушановує і тих українських борців за звільню заслоною, і кінцеву перемогу він не сумніваєтьс. Він gratулює УНСОЮЗОВІ з нагоди його 60-річчя та віддає йому пошану за його великі прислуги для Америки та за велику працю для України.

Між американськими промовцями на бенкеті був теж сенатор Айвс з Нью-Йорку, який gratулює Українському Народному Союзові за його величезну працю, виконану впродовж 60 років для добра З'єднених Держав та для звільнення України.

ПРОМОВА СЕНАТОРА ГОМЕРА ФЕРГЮСОНА

Привітність на ювілейному бенкеті УНСОЮЗУ означає сен. Фергюсон за привілей і честь для себе. Америка — це велика земля і прекрасне місце для життя. 60 років тому горстка українських вуглекопів зіпшла в пенсильвенському містечку, щоб подумати про кращу долю для себе і своїх родин. Започаткувало тоді ними діло оформлене сьогодні в могутню організацію, з понад 70,000 членів і понад 15 мільйонами майна. Український дух, що промывався в материнському місті 60 років тому, доказує чудес в обставинах волі. Це живий доказ того, що могла б довершити українська нація, якщо була б вільна. Сенатор вірить і впевнений, що вже недалекі той час, коли українці за звільню заслоною з'єднуютьс разом з нами у великій сім'ї вільних і незалежних народів.

(Продовження буде).

Сен. Фергюсон з Мілвіген говорить про „чудо“ якого довершили організовані в Українському Народному Союзі українці в обставинах американської волі, визнаючи це за „доказ“ того, що могла б зробити та який вклад у всеподільське скарбіння могла б внести українська нація в подібних умовах. Сенатор висловив свою впевненість, що вже недалекі той час, коли й ті українці, що тепер в неволі за звільню заслоною, з'єднуютьс з нами в одній великій сім'ї вільних і незалежних народів.